

IFRS 18

**Virksomheders præsenterations- og oplysningkrav efter IFRS 18:
Nye rammer for regnskabspræsentation**

TITELBLAD

Uddannelse:

4. semester - Cand.merc.aud (revision)

Aalborg University Business School

Kandidatafhandling

Projekt-titel:

Virksomheders præsenterings- og oplysningskrav efter IFRS 18:

Nye rammer for regnskabspræsentation

Afleveringsdato:

02. juni 2025

Rapportens omfang:

175.606 antal tegn – svarende til 73,2 normalsider

Vejleder:

Christian Fjordvald Mikkelsen

Forfattere:

Oliver Tryon

Studienummer: 20235807

Mikkel Bering Bonkegaard

Studienummer: 20202906

Oliver Tryon

underskrift

Mikkel B. Bonkegaard

underskrift

Executive summary

This thesis investigates the implications of IFRS 18, a new financial reporting standard set to replace IAS 1 from January 1, 2027, with a particular focus on how it affects companies' presentation and disclosure requirements. The study is motivated by increasing demands for transparency and comparability in financial statements, especially in light of the growing number of private investors relying on financial reports for decision-making.

The research is structured around a central problem statement: *How will IFRS 18 affect companies' presentation and disclosure requirements?* To answer this, the thesis compares IFRS 18 with the current IAS 1 standard, focusing on key changes to the income statement, including the introduction of five mandatory categories (operating, investing, financing, income tax, and discontinued operations), new subtotals, and the requirement to disclose management-defined performance measures (MPMs).

The methodology is theoretical and comparative, supported by a case study of Carlsberg A/S. The case illustrates how IFRS 18 alters the categorization, aggregation, and presentation of income and expenses in practice. The analysis reveals that many items previously classified as "special items" or financial income/expenses under IAS 1 will now be reclassified under different categories, significantly impacting key performance indicators such as operating profit. Furthermore, the new MPM disclosure requirements enhance transparency by requiring companies to reconcile custom performance metrics with IFRS-defined subtotals.

The thesis concludes that IFRS 18 introduces a more structured and stringent framework for financial reporting, which enhances comparability and reduces managerial discretion in financial presentation. While the transition may pose implementation challenges, the standard ultimately supports more informed decision-making by financial statement users.

Indholdsfortegnelse

1	Anvendte forkortelser	1
2	Indledning og problemformulering	2
2.1	Problemformulering.....	3
2.2	Afgrænsning.....	3
2.3	Metodiske overvejelser	6
2.4	Kildekritik.....	11
3	Regnskabsteori og baggrund for IFRS 18.....	13
3.1	Grundlæggende regnskabsteori.....	13
3.2	Baggrund for ny standard.....	14
4	IAS 1.....	18
4.1	Formål	18
4.2	Indhold	19
4.3	Alternative Performance Measurements (APM)	22
5	IFRS 18	24
5.1	Kategorisering i resultatopgørelsen	24
5.2	Totaler og subtotaler	28
5.3	Aggregering / Disaggregering.....	29
5.4	Management-defined performance measures (MPMs).....	30
6	Analyse af væsentligste forskelle	34
6.1	Subtotaler	34
6.2	Funktionsopdelt og artsopdelt.....	35
6.3	Kategorier	36
6.4	APM vs. MPM.....	38
6.5	Aggregering / Disaggregering.....	40
6.6	Delkonklusion.....	41
7	Carlsberg case.....	42

7.1	Gennemgang af resultatopgørelsen.....	42
7.2	Kategorisering af indtægter og omkostninger.....	49
7.3	Aggregering	53
7.4	Subtotaler	60
7.5	Sammenligning af IAS 1- og IFRS 18-resultatopgørelse	63
7.6	Note for artsopdelte omkostninger.....	68
7.7	Carlsberg - MPM-note	72
8	Konklusion	77
9	Perspektivering	80
10	Litteraturliste	82
10.1	Regnskabsstandarder.....	82
10.2	Lovsamlinger	82
10.3	Artikler, bøger og publikationer	83
11	Bilag.....	85
11.1	Artsopdelt note.....	85
11.2	Overblik over aggregering af regnskabslinjer.....	86
11.3	Sektion 2.2 – Carlsberg anlægsnote.....	88

1 Anvendte forkortelser

APM – Alternative Performance Measurements

ESMA – European Securities and Markets Authority

FASB – Financial Accounting Standards Board

GAAP - Generally Accepted Accounting Principles

GAAS – Generally Accepted Auditing Standards

IAS – International Accounting Standards

IASB – International Accounting Standards Board

IFRS – International Financial Reporting Standards

MPM – Management-defined Performance Measurements

NCI – Non controlling interests

NGFM - Non-GAAP Financial measures

RL - Revisorloven

ÅRL – Årsregnskabsloven

2 Indledning og problemformulering

Investering i aktier, fonde, ETF'er og værdipapirer, er i takt med digitaliseringen, blevet tilgængeligt for mange flere, og er nu populært mere end nogensinde før (Ritzau, 2024). Antallet af personer som investerer, er voksende, hvor særligt interessen blandt unge er støt stigende. Aktiekurser som investorerne følger, er ofte drevet af faktorer som finansielle nøgletal, spekulationer, nyheder og prognoser, som ultimativt siger noget om de fremtidige pengestrømme. Særligt de finansielle informationer, som præsenteres i virksomheders års- og delårsrapporter, har en stor indvirkning på aktiekursen, da de mange nøgletal kan være en god indikator for en virksomheds finansielle stilling. Det stigende antal af investorer har resulteret i flere regnskabsbrugere, hvilket gør disse finansielle rapporter vigtigere nu end nogensinde før. Nøjagtigheden af disse rapporter er derfor vigtige, hvorfor årsregnskaberne også er underlagt revision, hvilket betyder at de revideres af statsautoriserede revisorer, som afgiver en erklæring med høj grad af sikkerhed for, at der ikke forekommer væsentlige fejl i regnskabet. Nøjagtigheden af den finansielle information er derfor uændret, hvilket fortsat er en sikkerhed for investorer og andre regnskabsbrugere, som benytter disse til økonomisk beslutningstagen. Derfor er revisors ansvarsforpligtelser også store, da de fungerer som offentlighedens tillidsrepræsentant (RL §16), og dermed altid skal være uafhængig af den, som erklæringen vedrører (RL §24).

Udfordringen ved årsregnskaberne er derfor ikke nøjagtigheden, men i højere grad at de finansielle nøgletal viser noget forskelligt. Særligt performancemål som subtotaler og regnskabsposter i resultatopgørelsen, defineres på forskellige måder på grund af manglende definitioner og krav i GAAP. IASB har på baggrund af den stigende utilfredshed omkring gennemsigtbarhed og sammenlignelighed, foretaget en undersøgelse af 100 virksomheder og deres præsentation af subtotalen 'operating profit'. Resultatet af denne undersøgelse var, at 61 af de 100 virksomheder præsenterer subtotalen, eller en lignende subtotal med et andet navn, samt at der samlet var 9 forskellige definitioner på subtotalen blandt virksomhederne, som følgende af manglende krav i IAS 1 (IFRS Foundation, 2024a, p. 30). IASB har blandt andet med afsæt i denne undersøgelse derfor udarbejdet en ny regnskabsstandard, hvorledes de i april 2024 derfor præsenterede IFRS 18, der træder i kraft 1. januar 2027, som skal erstatte den nuværende regnskabsstandard, IAS 1. IFRS 18 har til formål at øge kvaliteten i regnskabsrapporteringen, gennem strukturerede og mere stringente regler, som ultimativt skal øge sammenligneligheden på tværs af årsregnskaber, hvor der særligt er væsentlige ændringer til resultatopgørelsen. Implementeringen af IFRS 18 vil dermed også bidrage til, at regnskabsbrugere i højere grad kan forstå og

sammenligne årsregnskaber og delårsrapporter på tværs af virksomheder, og således øge kvaliteten af beslutninger truffet herpå, hvad enten man er erfaren eller ej.

Med implementeringen af IFRS 18, forventes en række væsentlige ændringer til nuværende regnskabspraksis, eftersom den er udarbejdet med formålet om at konkretisere forhold som tidligere har været op til fortolkning efter IAS 1. Disse forventede ændringer vil påvirke virksomheders oplysningskrav, og dermed påvirke hvordan regnskaber præsenteres og opstilles i praksis. Det kan derfor blive en omfattende proces at implementere regnskabsstandarden IFRS 18, i takt med at virksomheder også oplever andre øgede rapporteringskrav.

2.1 Problemformulering

Med afsæt i ovenstående, hvor potentielle ændringer til præsentations- og oplysningskrav efter IFRS 18 er central, er følgende problemformulering udarbejdet, for at undersøge dennes effekt:

Hvordan kommer IFRS 18 til at påvirke virksomheders præsentations- og oplysningskrav?

For at understøtte undersøgelsens struktur og bidrage til at svare mere entydigt på problemformuleringen, er det nærliggende at opsætte relevante undersøgelsesspørgsmål. For at gøre dette effektivt, er det relevant at undersøge forskellene mellem IFRS 18 og nuværende gældende regler. Herudover også hvordan det påvirker virksomhedernes oplysningskrav, og mere specifikt: hvordan det påvirker resultatopgørelsen. Derfor er følgende undersøgelsesspørgsmål udarbejdet:

- Hvad er nuværende præsentations- og oplysningskrav efter IAS 1?
- Hvad er forskellen på de nuværende regler (IAS 1) og IFRS 18?
- Hvordan påvirker IFRS 18 resultatopgørelsen og noterne i praksis?

Undersøgelsesspørgsmålene er udarbejdet med afsæt i afgrænsningen og de metodiske overvejelser, som vil blive behandlet i efterfølgende afsnit.

2.2 Afgrænsning

Da der med IFRS 18 følger flere ændringer, er det naturligt at foretage afgrænsninger, som gør undersøgelsen i stand til at være mere dybdegående, og dermed bidrage til at svare mere entydigt på problemformulering. Der vil derfor i følgende afsnit, præsenteres afgrænsninger fra

emner og områder, som i en tilsvarende undersøgelse, også kunne vurderes relevante. Afgrænsningerne kan i nogen grad sidestilles med fravalg, men er truffet med henblik på at støtte undersøgelsens design og for at bevare et gennemgående fokus.

Med udgangspunkt i afhandlingens problemformulering, vil undersøgelsen primært omhandle ændringer til resultatopgørelsen. Ændringerne hertil indebærer forbedrede principper for aggregering og disaggregering, ny struktur for resultatopgørelsen med fem kategorier og nye mellemtotaler, samt oplysningskrav for ledelses definerede præstationsmål. Der afgrænses derfor til at undersøge ændringer til resultatopgørelsen, samt de ændringer til noterne, som implementeringen af IFRS 18 måtte medføre.

Med afsæt i ovenstående betyder det dermed også, at der afgrænses fra at undersøge de andre ændringer, som følge af IFRS 18 implementeringen. Dette medfører blandt andet afgrænsning fra balancen, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og totalindkomstopgørelse. Der følger ingen væsentlige ændringer til balancen, udover at der nu kræves en separat præsentation af goodwill, hvilket mange virksomheder i forvejen oplyser særskilt, hvorfor dette ikke vurderes relevant. Der forekommer ingen ændringer til totalindkomst- og egenkapitalopgørelsen, hvorfor disse elementer fra årsregnskabet heller ikke vil blive behandlet. Selvom resultatopgørelsen fremover skal baseres på genkendelige elementer fra pengestrømsopgørelsen, er ændringer til denne ikke væsentlige, da det blot omhandler tilføjelsen af præsentation af enkelte nye regnskabsposter, samt definition af startpunkt ved anvendelse af den indirekte metode. Der afgrænses også fra at undersøge delårsopgørelser, som også påvirkes af implementeringen af IFRS 18. Mange af ændringer som forventes at gøre sig gældende i resultatopgørelsen, ville også være gældende for delårsrapporter, hvorfor undersøgelsen også forventes at kunne anvendes til udarbejdelsen af disse. Der afgrænses dog forsat fra delårsopgørelser, med fokus på at bevare undersøgelsens primære fokus.

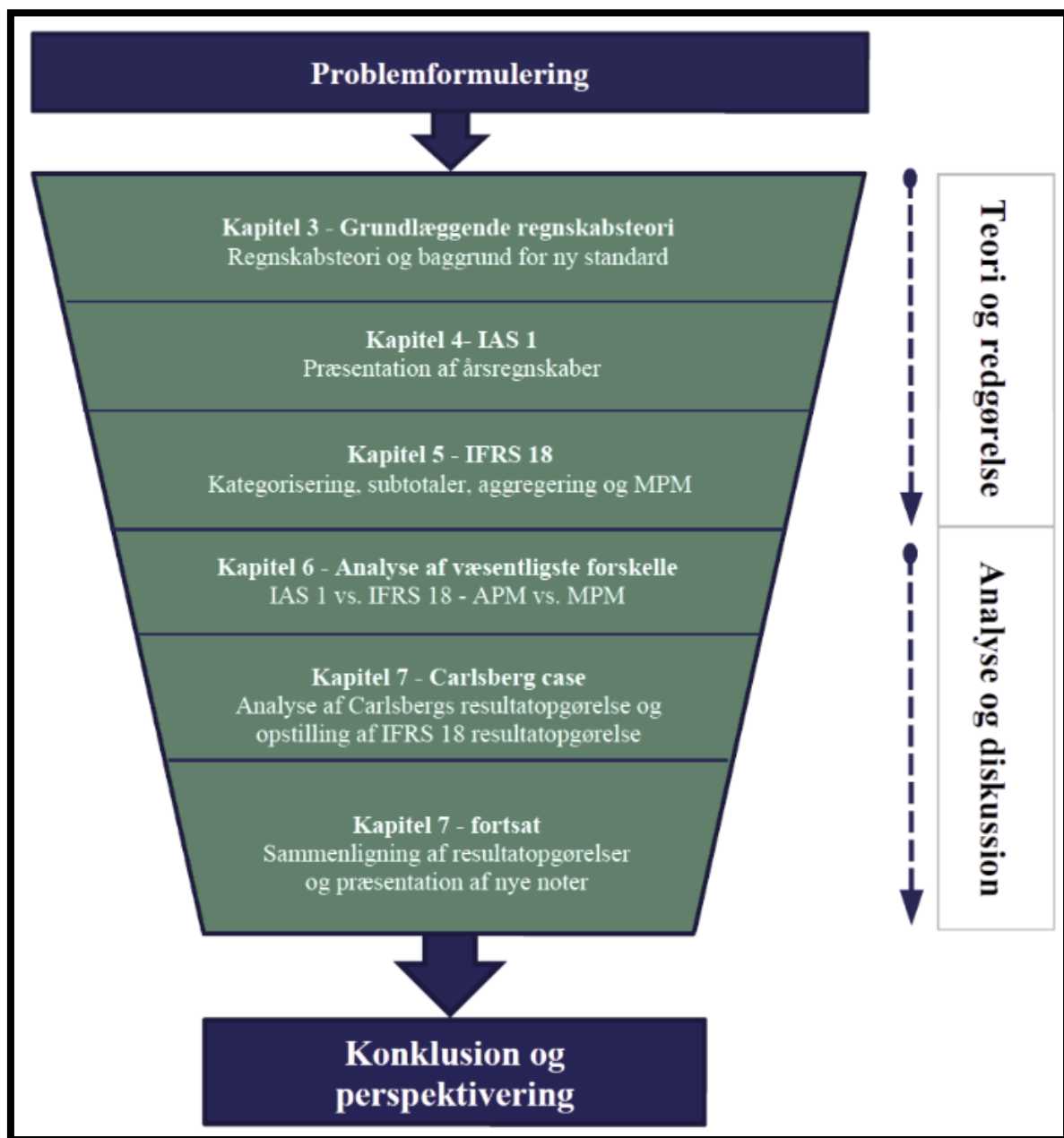
Som nævnt, skal virksomheder præsentere fem kategorier i resultatopgørelsen, som er: drift, investering, finansiering, indkomstskat samt ophørte aktiviteter. De tre førstnævnte kategorier kan sammenholdes med de kategorier, som pengestrømsopgørelsen opdeles efter, men definitionen heraf er forskellige. Opstillingen af resultatopgørelsen vil variere, alt efter om man anvender enten den funktions- eller artsopdelte resultatopgørelse. Virksomheder, der driver næring ved investering i aktiver, udlån eller anden finansiel relateret aktivitet (IFRS 18, B30-B41), ville eksempelvis ikke skulle præsentere renteindtægter i investeringskategorien, men skulle opdele og præsentere disse i de forskellige kategorier, efter reglerne beskrevet i §49. Der

afgrænses derfor fra disse særlige virksomheder, hvor undersøgelsen fokus i stedet vil omfatte virksomheder ikke defineret i §49, som opstiller sin resultatopgørelse efter enten den arts- eller funktionsopdelte metode, som også udgør størstedelen.

Ovenstående afgrænsninger er foretaget for at undersøge de væsentligste ændringer ved implementeringen af IFRS 18, og dermed understøtte problemformulering. Dette er gjort for at bevare den røde tråd, og dermed bidrage til en metodisk og systematisk behandling af problemstillingen, som også understøttes af undersøgelsens design, der præsenteres i nedenstående afsnit.

2.3 Metodiske overvejelser

Formålet med undersøgelsen er at besvare problemformuleringen, hvorfor de metodiske overvejelser og den anvendte metode, vil blive præsenteret i følgende afsnit. For at støtte undersøgelsens design, og behandle de tre taksonomiske niveauer, kan undersøgelsens struktur opsummeres i nedenstående figur:

Figur 1 – Egen tilvirkning

Som figuren illustrerer, står problemformulering øverst, der gennem redegørelse, analyse og diskussion, skal lede til en konklusion som opsummerer undersøgelsens væsentligste fund, der endegyldigt skal svare på problemformulering. Undersøgelsens design er opstillet som en tragt, hvor starten vil favne bredt og være mere redegørende, hvorefter figuren og undersøgelsen

indsnævres, og bliver mere specifik og konkret, i takt med at undersøgelsen bevæger sig gennem modellens kapitaler, og dermed de taksonomiske niveauer. (Brinkmann & Tanggaard, 2010, p. 621)

I det redegørende afsnit vil der først præsenteres grundlæggende regnskabsteori, for at afdække hvad der forstås ved dette, samt hvordan og hvem dette reguleres og udstedes af. Det forventes at læserne af afhandlingen har en grundlæggende forståelse for regnskabsteori, hvorfor afsnittet vil fokusere på at opsummere det væsentligste, og dermed give bedst mulige forudsætninger for få udbytte af undersøgelsen. Der vil i kapitel 4 redegøres for, hvad hensigten er med præsentation af årsregnskaber, samt de forskellige delelementer. Derudover vil kapitlet redegøre for baggrunden for implementeringen af IFRS 18, og hvordan den nuværende præsentation af finansielle informations kan påvirke regnskabsbrugerne. I kapitel 5 vil IAS 1 blive gennemgået for at tydeliggøre, hvordan den nuværende gældende regnskabspraksis er inden for opstillingen af regnskab og resultatopgørelsen, særligt med fokus på formål, modregning, væsentlighed og sammendrag af poster. I det efterfølgende afsnit (kapitel 6), vil ændringerne i den nye regnskabsstandard IFRS 18 blive redegjort for. Her vil fokus særligt være på at identificere og redegøre for de ændringer der er væsentlige og elementer som er nye for resultatopgørelsen, og dermed påvirker virksomhedernes oplysningskrav.

Redegørelsen har både til formål at være informativ, men vil også danne grundlag for analysen, da denne vil tage afsæt i netop denne information. Første del af analysen (kapitel 6), vil bestå af en komparativ analyse, hvor man ser på de væsentligste forskelle fra IAS 1 til IFRS 18. Afsnittet indebærer præsentationen af forskelle på subtotaler, kategorier, aggregering/disaggregering samt forskelle og ligheder mellem APM og MPM. De første nævnte inddrages for at belyse ændringerne, som specifikt relaterer sig til resultatopgørelsen, hvor MPM som et nyt element også vil gennemgås, da dette vedrører præsentation af subtotaler og har relevans i forhold til en særlig ny note.

Anden del af analysen vil tage udgangspunkt i et årsregnskab fra en virksomhed, der aflægger efter de internationale regnskabsstandarder. Overvejelserne omkring anvendelsen af et årsregnskab, der vil indgå som case i analysen, uddybes senere. Denne del af analysen vil først gennemgå resultatopgørelsen fra virksomheden, som er opstillet efter IAS 1, for at identificere regnskabslinjer og subtotaler. Der vil derefter, i videst muligt omfang, blive analyseret og undersøgt hvad disse består af, for at præsentere en nedbrudt resultatopgørelse, hvor alle indtægter og omkostninger vil stå hver for sig, og man dermed vil kunne behandle dem på baggrund

af deres karakteristika. Med dette udgangspunkt vil de herefter blive behandlet efter reglerne, som er præsenteret i IFRS 18, for at demonstrere, hvorledes dette kan afspejles i praksis, og dermed påvirke virksomhedernes præsentations- og oplysningskrav. Regnskabslinjerne vil først blive allokeret til hvilken kategori som de tilhører, og derefter blive primært aggregeret, men også disaggregeret, såfremt der er incitament til dette, med afsæt i teorien beskrevet i redegørelsen. I forlængelse heraf, vil hver regnskabslinje blive givet et label på baggrund af dets karakteristika, og subtotaler vil blive præsenteret i resultatopgørelsen, som opstilles efter ny praksis. Da der vil blive foretaget til- og fravalg med opstillingen af den nye resultatopgørelse, vil anden del af analysen også adskille sig markant fra første del af analysen, da denne del også vil blive diskuterende, i takt med at undersøgelsen indsnævres. Det diskuterende og vurderende element, og dermed det tredje og sidste taksonomiske niveau, vil indgå i som led i analysen, hvor opstillingen af den nye resultatopgørelse bliver central. Der vil blive diskuteret hvordan der kan tolkes på den gældende praksis, hvor overvejelserne bag de valgte til- og fravalg vil blive præsenteret. Dermed vil en større del af anden del af analysen, derfor præsentere for- og modargumenter, for at identificere de problemstillinger som er mest relevante, og som virksomhederne bør overveje. Dernæst vil analysen præsentere de væsentligste forskelle på resultatopgørelser opstillet efter henholdsvis IAS 1 og IFRS 18, for at vise forskellene i et praktisk og konkret eksempel. Med afsæt i selvsamme case, vil der også blive præsenteret en artsopdelt- og særskilt MPM-note, hvor ny regnskabspraksis fra IFRS 18 vil afspejle, hvordan disse kan opstilles. Her vil ligeledes diskuteres for til- og fravalg, samt hvilke ændringer som er mest væsentlige til de elementer som erstatter APM, der ligeledes påvirker virksomhedernes oplysningskrav som følge af IFRS 18 implementeringen.

Afslutningsvis vil der i afhandlingen blive konkluderet på problemformuleringen, hvor også undersøgelsesspørgsmålene vil blive opsamlet på, for at kunne besvare den overordnede problemformulering. I den forlængelse vil også afhandlingens fund føre videre til perspektivering, hvor nærliggende og andre tilsvarende elementer vil blive behandlet, for at belyse problemstillingens relevans, og belyse tilsvarende perspektiver.

Da IFRS-standarder er udarbejdet på engelsk, og børsnoterede selskaber typisk også aflægger sine årsregnskaber på engelsk, vil opgaven indeholde flere engelske begreber og regnskabsrelaterede ord. Dette er gjort, for at mindske risikoen for fortolkningsvanskeligheder, og dermed anvende de mest præcise ord og begreber, da det danske sprog ikke altid har tilsvarende ord. Mange af begreberne er dog efterfølgende beskrevet på dansk, for eksempelvis at identificere dets karakteristika, eller forklare hvorfor en regnskabslinje skal kategoriseres således.

Generelle regnskabsmæssige ord er dog også inkluderet på dansk, som eksempelvis 'indtægter og omkostninger', 'driftsresultat' med flere, hvilket ikke bør påvirke forståelsen af undersøgelsen, da læserne af denne afhandling, som førnævnt, forventes at have hvis regnskabsmæssig forforståelse.

2.3.1 Videnskabsteori/juridisk metode

I forlængelse af præsentationen af undersøgelsens design og de metodiske overvejelser hertil, er det relevant at diskutere den metodiske tilgang til afhandlingen. Som undersøger, er forfatterne af afhandlingen klar over, at man i en undersøgelse typisk vil tage udgangspunkt i egne erfaringer, hvorfor total objektivitet er uopnåelig. Undersøgelsen vil derfor ansues fra et hermeneutisk perspektiv, hvor forståelsen og fortolkning af en begivenhed, lovtekster eller andet, altid være præget af en såkaldt forforståelse, hvilket harmonerer med erkendelsen af uopnåelig objektivitet. Da love og lovtekster er nedskrevet objektivt, er det netop fortolkningen af dem som er subjektive, hvorfor det spiller en stor rolle at forblive objektiv (så vidt muligt) for at kunne konkludere noget generelt om disse. Tilsvarende vil det i en vurdering eller diskussion være at bidrage med flere perspektiver, for ikke at blive begrænset af subjektivitet i form af egne erfaringer, og dermed understøtte en højere grad af objektivitet. (Larsen & Rasmussen, 2022)

Som følge af, at der ikke vil blive anvendt primær empiri, hvilket vil blive uddybet senere, er den videnskabsteoretiske tilgang mindre relevant, hvor den juridiske metode i højere grad har sin relevans, særligt når man behandler regnskabsstandarder. Afhandlingen omhandler heller ikke et konkret undersøgelsesfelt, hvorfor formålet med undersøgelsen ikke er at præsentere en konklusion om et fænomen, begivenhed eller lignende, men i højere grad skal konkludere på et generelt niveau, hvilket brugen af empiri også understøtter. Undersøgelsen vil forsøge at besvare problemformuleringen ved brug af den retsdogmatiske metode, som har til formål at analysere og beskrive den gældende retspraksis på et givent område. Dette harmonerer med undersøgelsen af de to regnskabsstandarder, da den retsdogmatiske metoder understøtter, at gældende ret ikke nødvendigvis er nedskrevet i love, men derfor stadig i høj grad styre retspraksis, hvilket er tilfældet med regnskabsstandarderne, når der opstilles og aflægges et årsregnskab.

2.3.2 Brugen af case

Selvom analysen vil inkludere en case, regnes afhandlingen ikke som en case-undersøgelse, i det casen ikke er det centrale element for opgaven. Det er fortsat et teoretisk projekt, hvor regnskabsstandarden IFRS 18 er undersøgelsens centrale element, som også skal behandles i perspektiv til IAS 1, hvilket også understøtter denne tilgang. Casen anvendes som et eksempel, da den er særligt egnet til at demonstrere ændringerne i resultatopgørelsen (og noterne) ved implementeringen af IFRS 18, på baggrund af sine særlige karakteristika. Anvendelsen af casen understøtter også den teori baserede tilgang, da der ikke er indsamlet nogen primær empiri, hvorfor kun årsrapporten anvendes, da denne vurderes oplagt til at demonstrere konsekvenserne, som følge af IFRS 18 implementeringen.

2.3.3 Virksomhedsbeskrivelse:

Undersøgelsen vil gøre brug af det danske selskab Carlsberg A/S, hvor deres regnskab særligt resultatopgørelse vil blive gennemgået, som led i analysen. Carlsberg er en international bryggerivirksomhed, hvor deres primære aktivitet består i at fremstille og sælge drikkevarer som spænder fra øl, vand til læskedrikke med mere. Carlsberg har en funktionsopdelt resultatopgørelse, og er valgt til undersøgelsen, da de har aktivitet, og dermed tilsvarende regnskabslinjer, som gør det særligt relevant for undersøgelsen, hvilket også er uddybet i afsnittet. Der kan i analysen og diskussionen være talmæssige antagelser, for at demonstrere hvordan kategorisering af regnskabsposter skal foretages, hvor indholdet af de nuværende aggregerede regnskabslinjer ikke er specificeret i noten. Dette har ingen indvirkning på resultatet, men er udelukkende foretaget for at illustrere, hvad implementeringen af IFRS 18 vil medføre i praksis.

2.3.4 Brugen af empiri

I afhandlingen vil der ikke blive anvendt primær empiri. Eftersom IFRS 18 og andre lovsamlinger samt regnskabsstandarder er tilgængelige for alle, vil undersøgelsen kun bero på disse, eftersom projektet er teori-baseret. Formålet med undersøgelsen er netop at sammenholde de ændringer i IFRS 18 med IAS 1, og se hvad dette medfører i praksis. Besvarelsen vil derfor udelukkende baseres på sekundær empiri, med det formål at anskue fænomenet fra et mere objektivt perspektiv. Det påvirker naturligvis at anskue problemstillingen fra forskellige vinkler, modsat hvis man havde foretaget interviews og lavet en mere kvalitativ og nuanceret undersøgelse. Dette er ikke i undersøgelsens hensigt, da fokus vil være på at se de faktiske og objektive forskelle, og hvilken indvirkning disse har. Supplerende, kan undersøgelsen benytte sig af revisions- og konsulenthuse, eftersom disse har offentliggjort publikationer, som påpeger

de væsentligste ændringer, samt hvad man som virksomhed skal være opmærksom på. Selvom disse konsulenthuse tilstræber at være så objektive og præcise, vil deres publikationer stadig være præget af subjektivitet i nogen grad, hvilket kan begrænse objektiviteten. Disse vil dog stadig være sekundær empiri, da disse er offentlige tilgængelige for alle, hvilket er i tråd med den øvrige empiri, som understøtter brugen af dette igennem afhandlingen. (Ball & Brown, 1968)

2.4 Kildekritik

Da undersøgelsen udelukkende beror på sekundær empiri, pålægger det undersøgeren et stort ansvar, når det gælder kildekritik og vurdering af informationskilder. Derfor forekommer det naturligt at præsentere metodiske overvejelser over de kilder, som er anvendt gennem undersøgelsen, da det er undersøgerens ansvar at vurdere de respektive kilders validitet og reliabilitet.

Først og fremmest er der anvendt de officielle regnskabsstandards udstedt af IASB, som er formidlet objektivt, for at mindske risikoen for fejlinformation. Da disse udelukkende er publiceret på engelsk, kan der være risiko for fejlfortolkning, selvom dette vurderes til ikke at få nogen væsentlig betydning. I forlængelse af disse, har både Erhvervsstyrelsen og Karnov også været anvendt i afhandlingen. Karnov har som et juridisk opslagsværk, været brugt til at tilgå både lovsamlinger og regnskabsstandards, ligesom Erhvervsstyrelsen også har brugt i et tilsvarende omfang, samt til yderligere almen nyttig viden om bogføring, regnskab og anden beslægtet viden. Disse vurderes begge troværdige, og som passende til formålet.

Ved udarbejdelse af undersøgelsen, er der også anvendt fortolkningsbidrag fra konsulenthusene i form af publikationer, der vurderes pålidelige, eftersom disse er udarbejdet af kompetente eksperter. Selvom disse er udarbejdet med henblik på at være objektive og præcise, har brugen af disse været forsøgt begrænset, for at bevare objektiviteten.

Årsrapporten fra Carlsberg vil også blive anvendt i afhandlingen, da den som før nævnt, er medtaget som case i opgaven. Årsrapporten består af flere komponenter, hvor ledelsesberetningen generelt kan være subjektiv, er den talmæssige del i årsrapporten, herunder resultatopgørelsen og noterne, underlagt revision, og dermed mere præcis. Eftersom årsrapporten er underskrevet af to statsautoriserede revisorer, der har afgivet en erklæring med høj grad af sikkerhed, i øvrigt uden nogen påtegning, vurderes årsrapporten og særligt resultatopgørelsen derfor egnet til anvendelse som kilde til casen. Afslutningsvis er der også anvendt internet-kilder,

som er anvendt til faktuelle informationer. Disse er blevet vurderet inden ibrugtagen, for at have præcise og pålidelige informationer, men har blot været anvendt til supplerende oplysninger, og har derfor ikke indvirkning på undersøgelsens konklusion på problemformuleringen.

Der henvises løbende gennem afhandlingen til anvendt kildemateriale ved brug af Harvard citerings stil, hvor de fulde henvisninger kan identificeres i litteraturlisten.

3 Regnskabsteori og baggrund for IFRS 18

3.1 Grundlæggende regnskabsteori

Det er i IASBs begrebsramme beskrevet, at meningen bag ensrettet regnskabspraksis eksisterer for at understøtte regnskabsbrugerne med den nødvendige information for de bedst kan træffe beslutninger vedrørende ressourceallokering til virksomheden. Regnskabsbrugerne inkluderer bl.a. banker, leverandører, kunder og investorer. De helt fundamentale kvalitative faktorer som skal være til stede for regnskabsbrugerne, er relevans og retvisende beskrivelse.

Relevant finansiell information er den information, som kan have betydning for regnskabsbrugernes beslutningsgrundlag og dermed beslutningstagen. De to typer af information som kan have denne effekt, er information med en forudsigelsesværdi og/eller bekræftelsesværdi. Forudsigelsesværdi refererer til informationens evne til at hjælpe regnskabsbrugeren med at forudsige fremtidige udfald, mens bekræftelsesværdi handler om informationens evne til at bekræfte eller ændre tidligere vurderinger. Oftest vil information have både forudsigelsesværdi og bekræftelsesværdi såsom omsætning for en periode der bekræfter tidligere prognoser samt understøtter forudsigelse af den kommende periode. (IFRS Foundation, 2021)

En retvisende beskrivelse indebærer, at finansiell information ikke blot skal være relevant, men også troværdigt afspejle den økonomiske realitet som informationen repræsenterer. For at information kan anses for at give en retvisende beskrivelse skal det overholde følgende tre kriterier:

- 1) Komplet: Informationen skal omfatte alle nødvendige oplysninger, der samlet gør det muligt for regnskabsbrugeren at forstå det omtalte fænomen. (For eksempel indebærer en komplet skildring af en gruppe af aktiver mindst en beskrivelse af arten af aktiverne i gruppen, en numerisk skildring af alle aktiverne i gruppen og en beskrivelse af, hvad den numeriske skildring repræsenterer.)
- 2) Neutral: Informationen skal præsenteres objektivt og uden bias i udvælgelsen af, hvad der præsenteres, samt uden manipulation af hvordan det omtales og beskrives. Når det er nødvendigt at foretage vurderinger og udarbejde estimer under usikre forhold, så skal der ydermere udøves forsigtighed for informationen kan anses for værende neutral.
- 3) Uden fejl: Det er ikke nødvendigt at information er uden fejl i ethvert henseende, men der må ikke være fejl eller udeladelser i beskrivelsen af fænomenet. Ligeledes skal pro-

cessen som producerer oplysningerne være valgt og anvendt uden fejl, så regnskabsbrugeren har den mest retvisende beskrivelse til rådighed selv når der er usikkerhed. (IFRS Foundation, 2021, §§2.12-2.19)

Udover ovenstående kriterier så nævnes der også en række supplerende kvalitative kriterier i begrebsrammen. Disse kriterier er sammenlignelighed, verificerbarhed, rettidighed og forståelighed. Sammenlignelighed kræver, at oplysningerne i årsregnskabet er konsistente både over tid og mellem virksomheder inden for samme branche. Dette kvalitative kriterie er særligt centralt i forbindelse med IFRS 18, da standarden i høj grad har til formål at understøtte sammenligneligheden på tværs af virksomheder. Verificerbarhed indebærer, at uafhængige observatører kan nå frem til samme konklusion på baggrund af de samme data, og dette kriterie er ligeledes væsentligt i relation til de nye krav om MPMs og tilhørende afstemninger, hvilket uddybes i de følgende afsnit. Forståelighed styrker informationens anvendelighed ved at sikre en klar og struktureret præsentation, som gør det muligt for brugere med en rimelig regnskabsmæssig forståelse at fortolke oplysningerne korrekt. Dette kriterie er også i fokus i forbindelse med de nye krav om kategorisering af indtægter og omkostninger, idet resultatopgørelsen under IFRS 18 fremstår mere struktureret og ensartet. Rettidighed betyder, at information skal være tilgængelig for beslutningstagere, mens den stadig er relevant, men vurderes i denne sammenhæng at have mindre vægt end de øvrige kvalitative kriterier. (IFRS Foundation, 2021)

3.2 Baggrund for ny standard

IFRS 18 præciserer kravene til præsentation og oplysning i årsrapporter, og træder i kraft den 1. januar 2027. Standarden erstatter den tidligere anvendte IAS 1 med fokus på at forbedre kvaliteten og sammenligneligheden i den finansielle rapportering her især resultatopgørelsen. Der vil i dette afsnit dykkes ned i baggrunden for implementering af den nye IFRS-standard.

Der eksisterer på nuværende tidspunkt begrænset regler for hvordan indtægter omkostninger skal præsenteres i resultatopgørelsen efter IFRS udover en række helt overordnet krav i IAS 1 som vil blive uddybet senere. Baggrunden for IFRS 18 kommer ud fra et ønske blandt investorer om en mere detaljeret og sammenlignelig rapportering, som kan opsummeres i følgende feedback fra IASBs Agenda Consultation (2015, p. 17):

1. Resultatopgørelsen varierer i indhold og struktur mellem virksomheder

2. Investorer finder ledelsens performancemål nyttige til at analysere og forudsige præstationer, men de er bekymrede over manglende gennemsigtighed i beregningen af disse mål.
3. Nogle virksomheder giver ikke detaljeret nok information, og vigtig information bliver ofte skjult.

3.2.1 Resultatopgørelsen varierer i indhold og struktur

I relation til at resultatopgørelsen varierer indhold og struktur, som nævnt i indledningen, har IASB foretaget en undersøgelse af 100 virksomheder og deres præsentation af subtotalen 'operating profit'. Resultatet af denne undersøgelse var, at 61 af de 100 virksomheder præsenterer subtotalen eller en lignende subtotal med andet navn, og at der samlet er 9 forskellige definitioner på subtotalen blandt virksomhederne, som følgende af manglende krav i IAS 1. (IFRS Foundation, 2024a, p. 30) Dette skaber flere udfordringer for regnskabsbrugerne og især analytikerne, hvis brug af årsrapporter i høj grad består af sammenligning af virksomheders regnskaber.

Undersøgelsen fra Barton, Hansen, og Pownall (2010), som IASB refererer til i deres Agenda Consultation, viser at performance measures i midten af resultatopgørelsen ofte er de mest relevante for investorer, som eksempelvis 'operating profit', da de giver en klar indsigt i virksomhedens kerneaktiviteter. Finansielle præstationsmål placeret øverst i resultatopgørelsen som omsætning, har begrænset informativ værdi, da de ikke giver indsigt i eksempelvis selskabets rentabilitet. Ligeledes har præstationsmål som totalindkomst også begrænset værdi, idet de kan være påvirket af en række faktorer, der ikke relaterer sig til den underliggende driftsaktivitet som værdiregulering af finansielle instrumenter. Ved at standardisere subtotaler som denne kan der opnås større gennemsigtighed og pålidelighed i rapporteringen, hvilket vil forbedre analytikeres beslutninger og reducere informationsasymmetri mellem ledelse og interessenter. Dette er vigtigt, da det sikrer, at alle parter har adgang til sammenlignelige og konsistente data, hvilket er essentielt for at kunne foretage nøjagtige og informerede beslutninger.

3.2.2 Manglende gennemsigtighed i ledelsens performancemål

I relation til at investorer ikke finder beregningen af ledelsens performancemål gennemsigtige, så stammer dette dels fra en publikation fra CFA Institute (2015). En række af deres medlemmer giver udtryk for at NGFMs er af stor interesse for dem, men at de samtidig mangler gennemsigtighed om sammenhængen mellem disse performancemål og resultatopgørelsen opgjort efter gældende GAAP. Publikationen har fokus på både US GAAP og IFRS, hvor det nævnes

at især IFRS mangler gennemsigtighed når det kommer til rapportering af NGFMs. (Papa, Peters & Schacht, 2016)

NGFMs refererer til finansielle præstationsmål, der ikke er defineret eller specificeret i gældende GAAP. Målene anvendes ofte af ledelsen til at præsentere en tilpasset version af virksomhedens økonomiske præstation, som de mener bedre repræsenterer virksomhedens underliggende forretning. Eksempler på NGFMs er demonstreret nedenfor. Det er afgørende at skelne mellem NGFMs og andre præstationsmål, da NGFMs opstår ved at foretage justeringer til en post i GAAP-regnskabet.

Table 1.1. Examples of NGFM versus Other Metrics	
NGFMs/APMs	Other Metrics, Key Performance Indicators
• Adjusted revenue • Adjusted net income • EBITDA • Adjusted EBITDA • EBITDAR • EBIT • Adjusted EPS • Free cash flow • Funds from operation • Net debt • Unbilled deferred revenue • Book-to-bill ratio • Orders and order backlog • Return on capital employed (adjusted)	• Same store sales • Average revenue per customer or user • Revenue per available room • Sales per square foot • Customer retention

Figur 2 - (Papa, Peters & Schacht, 2016)

Analytikere er interesseret i disse NGFM, da justeringerne som foretages for at komme frem til en NGFM, oftest ekskluderer specifikke omkostninger, som forbedrer deres forecast. Dette kunne blandt andet være en NGFM som justerer for non-recurring omkostninger. For at imødekomme investorernes krav og opnå større tillid, er det derfor nødvendigt, at virksomheder fremlægger tydelige og konsistente forklaringer på deres NGFMs, og hvordan disse målinger relaterer til de officielle GAAP-resultater.

3.2.3 Mangel på information

I forbindelse med at nogle virksomheder ikke oplyser tilstrækkelig detaljeret information, oplever investorer, at information nogle gange bliver aggregeret i sådan en grad, at vigtige detaljer udholdes. Dette skyldes, at der på nuværende tidspunkt ikke er klare regler for, hvordan de enkelte poster grupperes i årsrapporten. Selv hvis poster grupperes ensartet på tværs af virk-

somheder, eksisterer der ikke specifikke krav til, hvordan de enkelte regnskabslinjer skal navngives, hvilket skaber yderligere problemer i sammenligneligheden af regnskaberne. (IFRS Foundation, 2024a)

Udover udfordringerne med manglende information som følge af gruppering og navngivning af poster opstår der en række udfordringer, på baggrund af manglende vejledning om præsentation af 'operating expenses'. Eftersom en virksomhed kan vælge mellem at præsentere deres omkostninger efter den funktionsopdelte eller artsopdelte resultatopgørelse, medfører det, at disse virksomheder ikke kan sammenlignes direkte. Årsagen til at give virksomheder valget stammer fra, at virksomhederne selv kan vælge, hvad der er mest retvisende og relevant for deres specifikke virksomhed. Realiteten er dog, at dette valg oftest er påvirket primært af, hvilket land selskabet har hovedsæde i og dermed følger lokal praksis. (Cole, Branson & Breesch, 2013) Dette er i uoverensstemmelse med formålet om, at virksomheder kan vælge den regnskabspraksis, som er mest relevant for dem, så de bedre kan sammenlignes med lignende virksomheder. Dette leder til at der ikke er sammenlignelighed mellem ensartede virksomheder, når valget om funktionsopdelt eller artsopdelt resultatopgørelse i højere grad afhænger af deres hovedsæde og ikke deres industri. (IASB, 2016)

4 IAS 1

Regnskabsstandarden IAS 1 blev første gang udgivet i år 1975, hvor den sidenhen har gennemgået en række opdateringer, som led i indførelsen af andre regnskabsstandarde og de medførte stigende oplysningskrav. Efterfølgende blev den relanceret i år 2003, og igen i år 2007, gældende for årsregnskaber påbegyndt den 1. januar år 2009 eller senere. Versionen fra 2007 ophævede foregående udgaver, og er den nuværende version, som er gældende når der refereres til IAS 1. Den er sidenhen ligeledes også blevet ændret eller opdateret, og bliver som nævnt tidligere, fremover erstattet af IFRS 18, som blev præsenteret i april 2024, og gælder fra regnskabsår påbegyndt fra den 1. januar 2027 eller senere. (Deloitte, 2024a)

4.1 Formål

Det overordnede formål med regnskabsstandarden IAS 1 er at danne grundlag for præsentation af årsregnskaber til de tilsigtede regnskabsbrugere, hvor der gennem anvendelse af denne, opnås sammenlignelighed på tværs af virksomhedens tidligere regnskaber, men også med andre virksomheders årsregnskaber, som også aflægges efter IFRS. Standarden fremsætter overordnede krav til præsentation af årsregnskaber, og indeholder generelle retningslinjer for, hvordan og hvad et årsregnskab bør opbygges og indeholde, som minimumskrav. De regnskabsmæssige principper om indregning, måling og oplysning behandles ikke i IAS 1, hvor der i stedet henvises til de øvrige gældende regnskabsstandarde. Dog omtaler standarden jf. §§27-28, at indregning skal ske efter periodiseringsprincippet.

Som nævnt indledningsvist, skal IAS 1 anvendes af alle virksomheder, der aflægges årsregnskab, som udarbejdes og præsenteres i overensstemmelse med IFRS-standarde. IAS 1 findes ikke anvendt som retningslinjer for delårsregnskaber, hvor der henvises til IAS 34, selvom §§15-35 i IAS 1 definerer de overordnede træk som delårsrapporter ligeledes bør indeholde, for også at give et retvisende billede. Mange virksomheder præsenterer også en ledelsesberetning, som omfatter væsentligste faktorer, som påvirker virksomheden - dette ligger dog udenfor IFRS-standardernes anvendelsesområde.

Målsætning med et årsregnskab er jævnfør IAS 1 “... at give en struktureret fremstilling af en virksomheds finansielle stilling og indtjening.” (Karnov Group, 2025, §9), som dermed danner grundlag for økonomisk beslutningstagen, ved at kende til disse samt danne indblik i fremtidige pengestrømmene. Et årsregnskab vil dermed også vise, hvordan ledelsen har styret ressourcerne, som de er betroet med, og give indblik i aktiver, forpligtelser, egenkapital med flere,

som beskrevet i IAS 1 §9. Indholdsmæssigt består et fuldstændigt årsregnskab af en balance, en resultatopgørelse, en egenkapitalopgørelse, en pengestrømsopgørelse samt noter. Disse vil der redegøres for, efter de generelle principper, som er essentielle for aflæggelsen af en årsrapport jf. IAS 1. Ved aflæggelse af et årsregnskab, er der i IAS 1 en række generelle principper, som gør sig gældende, og dermed danner grundlag for udarbejdelsen af de indholdsmæssige delelementer. Først og fremmest, lægges der vægt på, at et fuldstændigt regnskab indeholder alle delelementer med lige stor vægtning. Overordnet, foreskriver IAS 1, at det er altafgørende, at årsregnskabet skal give et retvisende billede af de indholdsmæssige elementer, i overensstemmelse med de relevante IFRS regnskabsstandards, hvilket også indebærer brugen om supplerende oplysninger. Det retvisende billede kræver desuden, at man vælger og anvender regnskabspraksis i overensstemmelse med IAS 8. Det indebærer også at præsentere oplysninger om den anvendte regnskabspraksis, som er med til at sikre pålidelig, relevant, sammenlignelig og forståelig information, som anvendes ensartet jf. princippet om ensartethed (IAS §§45-46), som foreskriver at det foretages ensartet, medmindre undtagelser gør sig gældende.

4.2 Indhold

4.2.1 Going Concern

Under udarbejdelsen af et årsregnskab, er det ledelsens ansvar at vurdere, hvorvidt virksomheden har evne til at forsætte driften de næste 12 måneder, jf. princippet om going concern. Aflæggelsen af et årsregnskab skal ske efter hensigt om fortsat drift, medmindre ledelsen har i sinde at likvidere selskabet, ophøre aktiviteten, eller kender til væsentlige begivenheder eller omstændigheder, som kan påvirke denne omstændighed, hvor de i øvrigt påhviler et oplysningskrav. Perioden på de 12 måneder er et minimum, hvorfor der gerne må overvejes en længere periode, ligesom man heller ikke kan aflægge efter going concern, såfremt man var bekendt med at skulle indstille driften efter eksempelvis 18 måneder. Omvendt, har virksomheden hidtil haft en lønsom drift og tilstrækkelig likviditet, kan det også afgøres at der ikke foreligger going concern vanskeligheder, uden nogen dybdegående analyse. (IAS 1)

4.2.2 Væsentlighed og sammendrag af poster

En virksomhed skal præsentere alle væsentlige kategorier af ensartede poster separat i årsregnskabet. Andre poster af forskellig eller anden art, skal også vises i regnskabet, medmindre disse tilsammen er uvæsentlige. Årsrapporten udarbejdes på baggrund af den daglige bogføring, og består oftest af mange transaktioner, som samlet udgør de præsenterede poster i regnskaberne.

I regnskaber som er udarbejdet i overensstemmelse med IFRS, skal ledelsen vurdere, hvordan oplysningerne sammenfattes i årsregnskabet, herunder også noterne. I forlængelse foreskriver IAS 1 ligeså, at væsentlige oplysninger ikke må sløres af uvæsentlige oplysninger eller ved at sammenlægge væsentlige poster af forskellig funktion eller art. Selvom nogle IFRS standarder kræver en række specifikke oplysninger i årsregnskabet, kan disse undlades såfremt de er uvæsentlige, ligesom virksomheden kan overveje at bidrage med supplerende oplysninger, hvis ikke standarderne er tilstrækkelige til at skabe forståelse for transaktionerne og virksomhedens finansielle stilling. (Karnov Group, 2025)

4.2.3 Modregning

IAS 1 foreskriver, at aktiver og forpligtelser ikke skal modregnes hinanden, ligesom indtægter og omkostninger heller ikke skal, medmindre andet er angivet i en given standard. De skal altså præsenteres separat, for ikke at forvirre, og for at regnskabsbrugerne har de bedste mulige forudsætninger for at forstå transaktioner samt andre begivenheder, og dermed vurdere på fremtidige pengestrømme. Der findes dog undtagelser, som eksempelvis nedskrivninger på varelageret, der ikke regnes for at være en decideret modregning, men en retvisende præsentation af posten. (Karnov Group, 2025)

4.2.4 Sammenligningstal

Medmindre en anden regnskabsstandard undtagelsesvis beskriver en retmæssig undladelse, skal en virksomhed præsentere sammenligningstal for det foregående regnskabsår, for samtlige beløb som er præsenteret i årsregnskabet. Sammenligningstallene kan suppleres af beskrivelser, hvis det vurderes relevant for at forstå regnskabet. Skulle der ske en ændring i sammenligningstallene, som konsekvens af en reklassifikation eller ændring af regnskabspraksis, skal der oplyses herom efter en række gældende regler jf. §§41-44 og IAS 8. En øget sammenlignelighed gennem disse sammenligningstal på tværs af regnskabsår, kan hjælpe regnskabsbrugerne med at vurdere tendenser og udviklinger, med henblik på prognoser. (IAS 1)

4.2.5 Struktur

IAS 1 kræver særlige oplysninger i henhold til virksomhedens opgørelse af finansiell stilling eller totalindkomstopgørelsen, hvor der kræves oplysning om regnskabsposterne enten i opstillingen eller i noterne. Der henvises til IAS 7 for krav til opstilling og præsentation om pengestrømsopgørelsen. Mest omfattet i IAS 1 er kravene til resultatopgørelsen og balancen. Med henvisning til afgrænsningen og af hensyn til undersøgelsens omfang, vil kravene til balancen ekskluderes, og primære fokus vil dermed være på resultatopgørelsen. Ligeledes vil hverken totalindkomst- eller egenkapitalopgørelsen heller ikke blive behandlet, da der ingen ændringer er til disse, som også beskrevet indledningsvist i afgrænsningen. (IAS 1)

4.2.6 Resultatopgørelsen

Når en virksomhed aflægger et årsregnskab efter IFRS, er der i IAS 1 regler som beskriver, hvordan resultatopgørelsen samt øvrig totalindkomst, skal opgøres. Foruden førnævnte skal den også præsentere årets resultat, samlet anden totalindkomst og totalindkomst for regnskabsåret, som udgør summen af resultat og anden totalindkomst. Derudover skal det også opgøres, hvordan virksomheden allokerer førnævnte poster til henholdsvis minoritetsinteresser og ejerne af modervirksomheden. Ud over de poster, der kræves præsenteret i henhold til andre IFRS-standarder, skal resultatopgørelsen i overensstemmelse med IAS 1 §82, også indeholde regnskabsposter, der viser omsætning samt en række andre poster, som skal præsenteres særskilt. I afsnittet med anden totalindkomst (§82A), foreskriver IAS 1, at afsnittet skal præsentere regnskabsposter som vedrører anden totalindkomst, der ikke vil blive reklassificeret til resultatet. I forlængelse af præsentationen af de to førnævnte regnskabsposter, skal virksomheden præsentere yderligere regnskabsposter gennem opdelingen i §82, som skal opdeles i overskrifter matchende til subtotalerne, såfremt dette vurderes relevant for forståelsen af virksomhedens finansielle indtjening. Præsenteres der subtotaler jf. beskrivelsen i §85, skal disse subtotaler:

- a) bestå af regnskabsposter, der består af beløb, som er indregnet og målt i overensstemmelse med IFRS
- b) præsenteres og mærkes på en måde, der gør de regnskabsposter, der udgør subtotalen, klare og forståelige
- c) være konsistente fra periode til periode i overensstemmelse med §45 og
- d) de må ikke præsenteres på en mere fremtrædende måde end de subtotaler og totalbeløb, der kræves for opgørelsen/opgørelserne af resultatet og anden totalindkomst i henhold til IFRS. (IAS 1, §85A)

I forlængelse af ovennævnte, skal virksomheden også præsentere 'årets resultat', hvor indtægter og omkostninger skal indregnes for regnskabsåret. Her er det også nødvendigt at tage hensyn til andre IFRS-standarder, da nogle af disse foreskriver, hvor en virksomhed skal indregne bestemte poster uden for resultatet, som eksempelvis IAS 8, der angiver at korrektion af fejl samt ændringer som følge af ændret regnskabspraksis, ikke skal medgå i resultatet.

Indtægter og omkostninger som er væsentlige, skal virksomheder præsentere separat, og give oplysning om deres art og omfang. Omkostninger som er indregnet i resultatet, skal opgøres efter en af to metoder, hvor man kan benytte en artsopdelt eller en funktionsopdelt resultatopgørelse. Historisk, afhænger valget af branchemæssige og virksomhedsspecifikke faktorer. Begge metoder viser, hvilke omkostninger der varierer med salg eller produktion, afhængig af hvilken metode, som vurderes mest relevant og pålidelig. Generelt, foreskriver IAS 1, at ting som ikke vurderes væsentligt at medbringe i resultatopgørelsen, skal vises i noterne.

4.3 Alternative Performance Measurements (APM)

De alternative præstationsmålinger er udstedt af IASB, men er ikke præsenteret i IAS 1. Alligevel er de inkluderet i afsnittet om IAS 1, da afsnittet også anses relevant til at behandle anden beslægtet viden, som relaterer sig til nuværende praksis i henhold til præsentation af årsregnskaber samt kommunikation af anden væsentlig information.

Som et supplement til IFRS regnskabsstandarderne, anvender virksomheder disse såkaldte alternative præstationsmål, som kan bidrage med anderledes og effektive måder at kommunikere virksomhedsrelevant udvikling gennem GAAP-reporting. (EY, 2018, p. 3) Både ESMA og IASB har udstedt retningslinjer og diskuteret anvendelsen af APMs, samt hvordan disse bør blive behandlet i forlængelse af de udstedte regnskabsstandarder. Et alternativt præstationsmål er defineret som subtotaler og andre målbare tal-informationer, som ikke er specificeret eller defineret i IFRS regnskabsstandarderne, der kan bidrage til at øge forståelsen af fremtidige pengestrømme som et supplement til de allerede definerede nøgletal. Som et tillæg til disse APMs kræves der, at der tilhører passende beskrivelser, som kan bidrage til forståelsen ved at definere og forklare, hvorfor en given APM anvendes.

Mange APMs er afledt ved at justere målinger præsenteret i de finansielle rapporter og/eller ved at kombinere sådanne målinger, for eksempel ved beregning af forskellige nøgletal, marginer og afkastmålinger. Eksempler på APMs kunne være: 'EBITDA', 'Working Capital', Justeret indtjening eller 'Free Cash Flow'. Alternative præstationsmål vurderes af investorer og

regnskabsbrugere relevante, da disse kan tilbyde værdifuld indsigt i årsregnskabet ved at fremhæve nøgletal, og/eller virkningerne af visse begivenheder og transaktioner på virksomhedens præstation, finansielle stilling eller pengestrømme. Set fra et regnskabsmæssigt perspektiv, har IFRS Foundation i deres diskussionspapirer og vejledninger understreget vigtigheden af at give klare forklaringer og definitioner på anvendte APMs, for at sikre at disse ikke vildleder regnskabsbrugerne, og dermed ikke bidrager til finansielle data, som bliver svære at sammenligne på tværs af årsregnskaber. Målet ved supplerende anvendelse af APMs, er i lighed med anvendelse af generelle regnskabsstandarder - nemlig at de sikrer gennemsigtighed og transparens. (IASB, 2015)

5 IFRS 18

I forlængelse af redegørelsen for IAS 1 introduceres IFRS 18, som er udarbejdet med henblik på at erstatte IAS 1 i sin helhed. IFRS 18 viderefører mange af de eksisterende retningslinjer for præsentation og oplysningskrav i årsregnskaber, men har samtidig til formål at styrke regnskabsbrugerens forståelse af virksomhedens finansielle stilling og resultater. Standarden har særligt fokus på at sikre relevant og pålidelig finansiell information om aktiver, passiver, egenkapital, indtægter og omkostninger. Da en væsentlig del af kravene i IFRS 18 er en videreførelse af de gældende bestemmelser i IAS 1, vil dette afsnit koncentrere sig om redegørelse for nye eller ændret paragraffer i IFRS 18.

5.1 Kategorisering i resultatopgørelsen

IFRS 18 indeholder specifikke krav til klassificering af alle indtægter og omkostninger i resultatopgørelse gennem fem specifikke kategorier. Alle indtægter og omkostninger skal inkluderes i én af de fem kategorier og der er følgende i kronologisk orden fra toppen af resultatopgørelsen til bunden følgende (IFRS 18, §47):

- a) The operating category (driftskategorien)
- b) The investing category (investeringskategorien)
- c) The financing category (finansieringskategorien)
- d) The income taxes category (kategorien for indkomstskat)
- e) The discontinued operation category (kategorien for ophørte aktiviteter)

Kategorierne minder i høj grad om dem man kender fra pengestrømsopgørelsen, hvorfor de ikke kan anses for at være helt fremmede for regnskabslæserne. Definitionen på de enkelte kategorier er dog ikke i lighed med dem som er beskrevet i IAS 7 om pengestrømsopgørelsen, og dette skal man som regnskabslæser være opmærksom på, da der vil være forskel på hvad som er pengestrømme fra driftsaktivitet og hvad som er indtægter og omkostninger fra samme kategori. Et eksempel på dette er renteindtægter fra likvider stående i banken. I henhold til IAS 7 klassificeres disse indtægter i driftskategorien i pengestrømsopgørelsen, mens de efter IFRS 18 skal præsenteres i investeringskategorien i resultatopgørelsen.

5.1.1 Driftskategorien

Kategorien er defineret som værende bestående af alle indtægter og omkostninger som ikke falder ind under definitionen på en af de andre 4 kategorier (IFRS 18, §52). Dette skyldes at de

resterende 4 kategorier som er nærmere beskrevet i de efterfølgende afsnit, specificere indtægter og omkostninger som i høj grad ikke relaterer sig til selskabets primære drift. Denne kategori skal derfor ved at udelukke alle transaktioners om skal præsenteres i de andre kategorier være en residual. Det er her vigtigt at gøre opmærksom på at kategorien vil indeholde alle indtægter og omkostninger relateret til selskabets primære aktivitet, men som følge af definitionen også indeholder det ledelsen ofte definere som non-recurring omkostninger der kan være mere volatile fra år til år. Det skal ses sammen med at IFRS 18 også indeholder nye regler for MPMs som forventeligt vil blive benyttet i højere grad, da ledelsen gennem disse kan præsentere en række alternative performance mål ved at ved ekskluderer specifikke omkostninger fra subtotalen relateret til kategorien. Dette vil blive uddybet i senere afsnit.

For indtægter og omkostninger præsenteret i driftskategorien skal en virksomhed vælge mellem at præsentere omkostningerne efter den artsopdelte eller funktionsopdelte metode (IFRS 18, §78). Når en virksomhed vælger at præsentere omkostninger efter den artsopdelte metode skal disse omkostninger præsenteres ud fra arten af den ressourcer som benyttes uden reference til de aktiviteter ressourcen benyttes i forbindelse med (IFRS 18, §80). Eksempler herpå er vareforbrug, personaleomkostninger, afskrivninger og amortisering.

Modsat præsentation efter den artsopdelte metode, så skal omkostninger præsenteret efter den funktionsopdelte metode klassificeres ud fra de aktiviteter ressourcen benyttes til (IFRS 18, §81). Her skal både vareforbrug, personaleomkostninger og afskrivninger relateret til produktionsaktiviteten eksempelvis aggregeres i en regnskabspost i resultatopgørelsen kaldet produktionsomkostninger.

Præsenterer en virksomhed omkostninger efter den funktionsopdelte metode, så er det krav at virksomheden ydermere skal præsentere følgende i en samlet note (IFRS 18, §83):

- a) Totalen for hver af følgende:
 - i. Afskrivninger som kræves oplyst efter IAS 16 (Property, Plant and Equipment) §73e(vii), IAS 40 (Investment Property) §79d(iv) og IFRS 16 (leases) §53a.
 - ii. Amortiseringer som kræves oplyst efter IAS 38 (Intangible Assets) §118e(vi).
 - iii. Personaleomkostninger indregnet efter IAS 19 (Employee Benefits) og services modtaget og indregnet efter IFRS 2 (Share-based Payment).
 - iv. Nedskrivninger og tilbageførsel af nedskrivninger tidligere indregnet som krævet oplyst efter IAS 36 §126a og §126b.

- v. Nedskrivninger og tilbageførsel af nedskrivninger på lageret tidligere indregnet som krævet oplyst efter IAS 2 (...) §36e og §36f.
- b) For hver total skal følgende oplyses:
 - i. Andelen af totalen som vedrører driftskategorien.
 - ii. En oversigt over poster i de andre 4 kategorier, som inkluderer beløb fra totalerne.

5.1.2 Investeringskategorien

Denne kategori omfatter indtægter og omkostninger, der er forbundet med virksomhedens investeringsaktiviteter. Disse aktiviteter kan generelt beskrives som afkastet på virksomhedens overskydende likviditet og de investeringer, hvori denne likviditet er placeret. Definitionen omfatter indtægter og omkostninger, der vedrører følgende specifikke aktiver (IFRS 18, §53):

- Investeringer i associerede virksomheder, joint ventures og ikke konsoliderede datterselskaber
- Likvider og lignende
- Andre aktiver som genererer et afkast uafhængigt eller i høj grad uafhængigt af virksomhedens andre ressourcer.
 - Eksempelvis kunne dette være en investeringsejendom, hvor afkastet i form af lejeindtægter opfylder dette kriterie. Derimod vil et produktionsanlæg ikke opfylde kriteriet, og salget af varer samt afskrivninger skal derfor præsenteres i driftskategorien.

Indtægter og omkostninger relateret til de nævnte aktiver forstås som følgende (IFRS 18, §54):

- Indtægter genereret af aktivet
- Indtægter og omkostninger relateret til den indledende og efterfølgende indregning af aktivet, herunder ophør med indregning af aktivet.
- De inkrementelle omkostninger, som kan direkte henføres til erhvervelsen og afståelsen af aktiverne, såsom transaktionsomkostninger og omkostninger forbundet med salg af aktiverne.

5.1.3 Finansieringskategorien

Indtægter og omkostninger som relaterer sig til gældsforpligtelser der udelukkende vedrører rejsning af kapital til finansiering af selskabets driftsaktivitet skal grupperes i den finansielle

kategori. Eksempler herpå kunne være realkreditlån eller træk på en kassekredit hvor renteomkostningerne og amortisering af de initiale stiftelsesomkostninger vil skulle præsenteres i denne kategori. Helt præcist er denne type gældsforpligtelser defineret i B50 som de transaktioner hvor en virksomhed:

- a) modtager finansiering i form af kontanter, indfrielse af en finansiel forpligtelse eller modtagelse af virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter, og
- b) på et senere tidspunkt returnerer kontanter eller egne egenkapitalinstrumenter som udveksling.

I tillæg til ovenstående er der ydermere en række indtægter og omkostninger som relaterer sig til gældsforpligtelser der ikke udelukkende vedrører finansiering, hvor det bliver en anelse mere komplekst at gruppere. En virksomhed er i §59b krævet til at identificere alle de gældsforpligtelser hvor det gør sig gældende at de delvist relaterer sig til finansiering, hvorefter de enkelte transaktioner skal undersøges og grupperes. Eksempel på sådanne gældsforpligtelser inkluderer følgende som beskrevet i B53:

- a) gæld til kreditorer, der vil blive afregnet kontant—en virksomhed modtager varer eller tjenester, ikke finansiering som beskrevet i paragraf B50(a);
- b) kontraktforpligtelser—en virksomhed vil returnere varer og tjenester, ikke kontanter eller egne egenkapitalinstrumenter som beskrevet i paragraf B50(b);
- c) leasingforpligtelser—en virksomhed modtager en brugsret, ikke finansiering som beskrevet i paragraf B50(a);

Indtægter og omkostninger fra ovenstående forpligtelser, som ifølge §61 skal klassificeres i finansieringskategorien, inkluderer bl.a.:

- a) renteomkostninger på gæld til kreditorer, i henhold til IFRS 9;
- b) renteomkostninger på en kontraktforpligtelse med en betydelig finansieringskomponent som specificeret af IFRS 15;
- c) renteomkostninger på en leasingforpligtelse, i henhold til IFRS 16;

Modsvarende vil de indtægter og omkostninger som relaterer sig til de samme forpligtelser, men som ikke skal klassificeres i finansieringskategorien men i stedet driftskategorien, inkluderer følgende:

- a) Omkostninger indregnet ved forbrug af de købte varer eller tjenester beskrevet i paragraf B54(a)

- b) Omsætning indregnet for levering af varer eller service relateret til en kontraktforpligtelse
- c) Afskrivninger på leasingaktivet indregnet løbende over aktivitetens levetid

5.1.4 Kategorien for indkomstskat og kategorien for ophørte aktiviteter

Begge kategorier er defineret i allerede eksisterende IAS og IFRS-standarder, hvorfor definitionen ikke benævnes i IFRS 18. For indtægter og omkostninger som grupperes i kategorien for indkomstskat, er disse defineret i IAS 12, mens de i kategorien for ophørte aktiviteter er defineret i IFRS 5.

5.1.5 Finansielle instrumenter

Det fremgår yderligere af IFRS 18 B70, at en virksomhed skal kategorisere gevinster og tab fra et finansielt instrument, der bruges som sikringsinstrument i henhold til IFRS 9, i samme kategori som de indtægter og omkostninger, som instrumentet sikrer. Hvis dette medfører, at gevinster og tab skal opdeles i flere poster, skal alle gevinster og tab klassificeres under driftskategorien. For eksempel, hvis kursreguleringer sikres, hvor dette delvist vedrører tilgodehavender fra salg og delvist likvider, skal indtægter og omkostninger relateret hertil ikke opgøres brutto og splittes i finansieringskategorien og driftskategorien, men i stedet netto kategoriseres i driftskategorien.

5.2 Totaler og subtotaler

Udover at IFRS 18 definerer 5 kategorier for klassificering af indtægter og omkostninger i resultatopgørelsen, så specificeres der ydermere en række totaler og subtotaler som skal præsenteres. Disse totaler og subtotaler skal give regnskabsbrugere mulighed for bedre at sammenligne virksomheder på tværs af de forskellige totaler og subtotaler. Tidligere har dette været en udfordring, da virksomhederne definerede disse forskelligt. Totaler og subtotaler er omtalt i IFRS 18 §69-§75, hvor det fremgår at der skal præsenteres følgende 3 totaler og subtotaler:

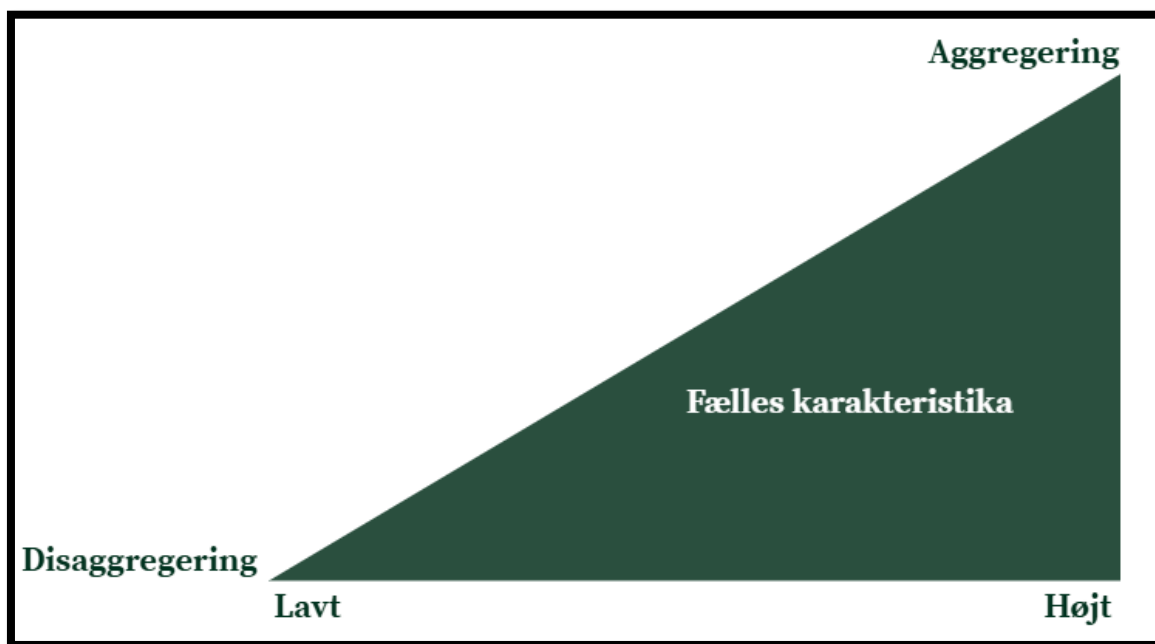
- 1) Operating profit or loss (Driftsresultat)
- 2) Profit or loss before financing and income taxes (Resultat før finansiering og skat)
- 3) Profit or loss (Årets resultat)

Driftsresultat er defineret i §70 som summen af alle indtægter og omkostninger der er klassificeret i driftskategorien. Resultat før finansiering og skat består af alle indtægter og omkostninger klassificeret i enten driftskategorien eller investeringskategorien (§71), mens årets resultat består af alle indtægter og omkostninger klassificeret i resultatopgørelsen (§72).

I tillæg til de ovenstående krævede subtotaler er der yderligere en række subtotaler beskrevet i §118, som skal medtages i resultatopgørelsen, hvis de er relevante. Det betyder, at subtotalen ikke er påkrævet i alle resultatopgørelser, men hvis det er nødvendigt for, at resultatopgørelsen fremstår som et 'structured summary' i henhold til §16, skal subtotalen medtages.

5.3 Aggregering / Disaggregering

IFRS 18 indeholder en opdateret beskrivelse af aggregering og disaggregering, som skal være med til at understøtte, at regnskabet, og særligt resultatopgørelsen, oplyser brugbare og strukturerede subtotaler, som giver regnskabsbrugerne en ensartet præsentation af indtægter og omkostninger. Formålet er at aggregere elementer såsom aktiver, passiver, egenkapital, indtægter, omkostninger og pengestrømme på baggrund af fælles karakteristika. (IFRS 18, §41-43) Under processen ved at gruppere disse, skal man tage udgangspunkt i følgende karakteristika: natur, funktion, grundlag for indregning, størrelse, geografisk placering og regulerings miljø (IFRS 18, B78). Desto flere fælles karakteristika regnskabslinjer deler, desto større er incitamentet for at aggregere disse, som figuren nedenfor illustrerer. (IFRS 18, B20)

Figur 3 – Egen tilvirkning

Der beskrives i IFRS 18 også, hvilke regler som gør sig gældende for disaggregering. Det væsentligste er, at omvendt til aggregering, så skal elementer adskilles, såfremt de ikke deler fælles karakteristika, som baseres på samme kriterier, som gør sig gældende i vurderingen af aggregering. Det vil sige, at regnskabslinjer i højere grad skal opdeles, som dermed skal være med til at sikre, at væsentlig information er præsenteret tydeligt og ikke skjules i sammenfattede regnskabsposter, gennem korrekt anvendelse af reglerne om aggregering og disaggregering. Vigtigt at nævne er, at det altid vil være en vurderingssag, hvorvidt noget skal aggregeres eller disaggregeres, hvorfor ledelsen bør overveje alle forhold i sådan en vurdering. (IFRS 18, §42) Dog står disse principper detaljeret beskrevet i regnskabsstandarden, hvor de er underlagt revisionspligt i lighed med de andre inkluderede regnskabsmæssige regler.

I forhold til præsentation, vil aggregerede regnskabslinjer typisk skulle præsenteres i resultatopgørelsen da disse er væsentlige, hvor disaggregerede regnskabslinjer skal beskrives i noterne. Dette gøres med formålet om at mindske præsentation af uvæsentlig informationen i resultatopgørelsen, og samtidig bedre kunne præsentere disaggregerede, og dermed mere detaljerede regnskabslinjer i noterne. Det gør sig ligeledes gældende, at både aktiver og passiver eller indtægter og omkostninger ikke bør modregnes i samme regnskabslinje, medmindre andet kræves tilladt af andre IFRS-standarder (IFRS 18, §44-45). Denne præsentation er med til at sikre en øget forståelse hos regnskabsbrugerne, da rapporteringen bør forbedre forståelsen af transaktioner af både indtægter og omkostninger og dermed fremtidige pengestrømme.

5.4 Management-defined performance measures (MPMs)

Et nyt oplysningskrav, som nu er inkluderet i IFRS 18, såfremt disse anvendes i årsrapporten, er de ledelses definerede præstationsmål, ofte omtalt som MPM. Disse har tidligere været beskrevet i ESMA's vejledning som alternative præstationsmål, som beskrevet i afsnit 4.3, men fremgår nu i regnskabsstandarden, hvorfor de også er underlagt revision i lighed med de andre elementer i standarden. Disse ledelses definerede præstationsmål står beskrevet i §117 til 125 IFRS 18, hvor der også henvises til Appendix B paragraf 113 til 142, som er mere udtømmende i sin beskrivelse. (IFRS 18)

Et ledelses defineret præstationsmål er defineret som en subtotal af indtægter og omkostninger som:

- a) en virksomhed anvender i offentlige kommunikationer uden for regnskaberne;

- b) en virksomhed anvender til at kommunikere ledelsens syn til regnskabsbrugerne, på virksomhedens finansielle præstation som helhed; og
- c) Ikke er nævnt i paragraf 118 eller specifikt krævet at blive præsenteret eller oplyst i henhold til IFRS-regnskabsstandarder (§117).

Ovenstående beskriver, at subtotaler som i forvejen ikke er defineret i IFRS 18, og som anvendes til at præsentere og kommunikere finansiell performance til regnskabsbrugere udenfor resultatopgørelsen, defineres som et ledelses defineret præstationsmål, og skal præsenteres i en særskilt note. Formålet med at beskrive disse undefinerede subtotaler er at mindske vildledning af regnskabsbrugere, ved at beskrive hvad subtotalerne viser og består af, og tydeligt beskrive hvorfor de anvendes til at præsentere den pågældendes virksomhed finansielle stilling specifikt, og dermed ikke kan sammenlignes direkte med andre virksomheders tilsvarende subtotaler. Det skal derfor også beskrives i den særskilte note, hvordan disse subtotaler beregnes, og det skal afspejles, hvilken allerede defineret subtotal, som der er taget udgangspunkt i, ligesom der også skal foretages en afstemning til selvsamme subtotal. Subtotaler som minder om 'gross profit', vil dog ikke blive klassificeret som en MPM (§§121-123). Paragraf 123d og e behandler også præsentationen af 'income tax effect' samt 'non-controlling interests' (NCIs), som begge også skal præsenteres i den særskilte MPM-note. Skatteeffekten skal beregnes ud fra de underliggende transaktioner ved hjælp af én af følgende tre metoder:

1. Den lovbestemte skattesats
2. En pro-rata forholdsmæssig fordeling af virksomhedens aktuelle og udskudte skat
3. En tredje metode, der giver en mere passende fordeling under de givne omstændigheder.

Benytter en virksomhed sig af flere af metoderne, skal dette ligeledes oplyses for hver post. (IFRS 18, B141-142). Hvis en MPM præsenteres efter skal virksomheden oplyse denne effekt, for at sikre at regnskabsbrugerne forstår, hvordan skatten påvirker det justerede resultat. Det samme gør sig gældende, hvis en MPM præsenteres efter minoritetsinteresser, hvor virksomheder også skal oplyse, hvordan disse er behandlet i noten. Formålet med dette er, at sikre konsistens og gennemsigtighed, særligt for virksomheder som har betydelige minoritetsinteresser. Nedenstående er et eksempel på, hvordan den beregningsmæssige del af en MPM-note kan præsenteres, med afsæt de ny regler præsenteret i IFRS 18. Her ses det hvorledes, at en samlet præsentation hvor to MPMs afstemmes til allerede definerede subtotaler, herunder

hvilke indtægter og omkostninger som der er reguleret for. Illustrationen nedenfor, er offentliggjort i IASB støtte materiale, og viser også hvordan subtotaler efter income tax, skal behandle den skattemæssige effekt af disse justeringer, ligesom profitten/tabet som kan henføres til minoritetsinteresser skal præsenteres. (IFRS 18, §123)

	IFRS	Impairment losses	Restructuring expenses	Gains on disposal of PP&E	MPM
Other operating income		-	-	(1,800)	
Research and development expenses		1,600	-	-	
General and administrative expenses		-	3,800	-	
Goodwill impairment loss		4,500	-	-	
Operating profit / Adjusted operating profit	57,000	6,100	3,800	(1,800)	65,100
Income tax expense		-	(589)	297	
Profit from continuing operations / Adjusted profit from continuing operations	32,100	6,100	3,211	(1,503)	39,908
Profit attributable to non-controlling interests		305	161	-	

Figur 4 - IFRS Foundation, 2024b, p. 9

Udover de talmæssige afstemninger, skal der også oplyses, om der afviges fra anvendt regnskabspraksis, ligesom de også skal præsentere de førnævnte definitioner og formål med den eller de MPM(s), som ledelsen har medtaget i sin kommunikation. Skulle der fra år til år være ændringer, som ændrer måden hvorpå disse subtotaler beregnes, skal dette ligeledes vises og der skal gøres opmærksom på dette, ligesom der ellers ville i lighed med anden ændret regnskabspraksis. (IFRS 18, §124) En såkaldt “Financial ratio” klassificeres ikke som en MPM, siden det ikke er en subtotal, der udgøres af indtægter omkostninger. Anvendes der ikke subtotaler, som afviger fra de allerede definerede subtotaler, betragtes regnskabet som at have undladt at inkludere disse, hvorfor der ikke behøves at være en særskilt note.

IFRS 18 understreger konsekvent, hvordan ledelsens måde at kommunikere finansiell information offentligt til regnskabsbrugere og interessenter har stor indvirkning på, om det kan defineres som en MPM, og dermed som subtotal eller ej. Overordnet skal subtotalen sige noget om virksomhedens finansielle stilling som helhed, før det kan betragtes som en MPM, hvilket også gør sig gældende i en delårsrapport, og hvis den anvendes i offentlige kommunikationer uden for virksomhedens finansielle rapporter. Offentlige kommunikationer omfatter blandt andet ledelseskommunikationer, pressemeddelelser og præsentationer for investorer. Omvendt, vil en måling, der blev brugt i offentlig kommunikation fra den foregående rapporteringsperiode, ikke

blive identificeret som en MPM for den aktuelle rapporteringsperiode, hvis der er bevis for, at den ikke vil blive inkluderet i de kommende offentlige kommunikationer.

Det overordnede formål med rammerne for anvendelsen af ledelses definerede præstationsmål, er i lighed med resten af IFRS 18, at øge transparens omkring subtotalerne og resultatopgørelsen, samt hvordan disse kommunikeres til regnskabsbrugere, som dermed har nemmere ved at sammenligne finansielle nøgletal på tværs af forskellige virksomheders regnskab.

6 Analyse af væsentligste forskelle

I forlængelse af redegørelserne for IAS 1 og IFRS 18 i tidligere afsnit, vil der i dette afsnit foretages en analyse af forskellene mellem standarderne. Eftersom IFRS 18 skal erstatte IAS 1 i sin helhed, så er der en lang række paragraffer som forholder sig uændret eller uden væsentlige ændringer. Vurderingen af hvorvidt en paragraf er væsentligt ændret eller ej medtages ikke i afsnittet, da mange paragraffer kun har mindre ændringer som ”eg” til ”for example” og dette derfor vurderes overflødigt. Derfor vil kun de ændringer som er vurderet at have en effekt på hvordan virksomheder oplysningspligt blive belyst.

6.1 Subtotaler

Både IAS 1 og IFRS stiller krav til præsentation af resultatopgørelsen inklusiv anden totalindkomst i enten to adskilte opgørelse eller en samlet opgørelse. I IAS 1 er der overordnet krav til totalerne årets resultat, samlet anden totalindkomst og totalindkomst for året, men der i IFRS bliver specificeret en række af subtotaler og grupperinger af omkostninger som ikke tidligere har være nævnt i IAS 1. Disse nye subtotaler som skal oplyses efter IFRS 18 i resultatopgørelsen er driftsresultat og resultat før finansiering og skat. Mange virksomheder har tidligere præsenteret en variation af driftsresultat som nævnt i afsnittet om baggrund for IFRS 18, men med en konkret definition i IFRS 18, så vil der nu kun være en måde at beregne totalen. Modsat har virksomheder ikke tidligere præsenteret en variation af resultat før finansiering og skat, som følge af at finansielle omkostninger og indtægter tidligere har været præsenteret lige i forlængelse af hinanden. Formålet her er at have en subtotal for drifts- og investeringskategorien, således at regnskabsbrugere kan analysere selskabets resultater uden at tage hensyn til selskabets kapitalstruktur.

Årsagen til at subtotaler tidligere har kunnet variere i indhold efter IAS 1 er, som tidligere nævnt, at der kun stilles fire krav til subtotalerne, som gennemgås i afsnittet om IAS 1. Disse krav definerer ikke hvilke indtægter og omkostninger de enkelte subtotaler skal indeholde men er mere generelle retningslinjer for hvordan subtotaler kan implementeres i resultatopgørelsen. Af denne årsag har subtotaler i høj grad kunne variere fra virksomhed til virksomhed, men dette indskrænkes nu med IFRS 18. Udover de krævede subtotaler som nævnt tidligere, så er der en udtømmende liste af subtotaler i IFRS 18 §118, som en given virksomhed skal medtage, hvis det vurderes nødvendigt for at præsentere et struktureret summary. Heriblandt er subtot-

len 'gross profit', som vil være relevant for mange virksomheder. For at gå i dybden med hvordan de nye subtotaler reelt er forskellige fra de tidligere regler er det nødvendigt først at analysere, hvordan opstillingen af resultatopgørelsen i sin helhed er ændret.

6.2 Funktionsopdelt og artsopdelt

Både IAS 1 og IFRS 18 tillader at en virksomhed kan vælge mellem at præsentere resultatopgørelsen funktionsopdelt eller artsopdelt. Vælger en virksomhed at præsentere resultatopgørelsen funktionsopdelt, så definerer IFRS 18 en mere detaljeret række omkostninger som i noterne skal specificeres artsopdelt sammenlignet med IAS 1. I tillæg til afskrivninger, amortiseringer og personaleomkostninger som også er nævnt i IAS 1, så benævner IFRS 18 yderligere nedskrivninger på anlægsaktiver og lager, samt at omkostningerne skal vises per funktion eller regnskabspost, hvis det er uden for driftskategorien. Her er det vigtigt at lægge vægt på at IFRS 18 udtrykkeligt i §83a formulerer "The total for each of" (Oversat: Totalen for hver af). Denne formulering er ny fra tidligere og har til formål at virksomheden skal præsentere en total for hver af omkostningerne, hvorefter at omkostningerne skal fordeles til de enkelte funktioner og regnskabsposter i resultatopgørelsen. Tidligere har virksomheder kunne præsentere afskrivninger og amortiseringer samlet i en note med en fordeling, samt præsentere personaleomkostninger særskilt i en anden note med fordeling. Det er dog klart med den nye formulering i IFRS 18 at alle de nævnte omkostninger præsenteres i en samlet note og ikke i forskellige noter som det har været muligt tidligere.

Nedskrivninger på anlæg og lager har ikke været inkluderet tidligere og disse omkostninger skal nu også præsenteres særskilt i noterne. Tidligere kunne nogle selskaber have præsenteret nedskrivninger af varelager i en lagernote eller som en specifikation af regnskabslinjen produktionsomkostninger. Fremover skal disse omkostninger samles med de øvrige og præsenteres i en samlet note. Da alle de specificerede omkostninger skal præsenteres individuelt med totaler og fordelinger i en note, kan en effektiv måde at gøre dette på være ved hjælp af en matrix. I denne matrix placeres arten af omkostninger i kolonnerne og fordelingen i rækkerne som vist i bilag 1.

I eksemplet i bilaget er alle de specificerede omkostninger fordelt blandt de forskellige funktioner og regnskabsposter, hvorfor noten opfylder de nye krav. I eksemplet fremgår en regnskabspost i investeringskategorien, idet dele af af- og nedskrivninger også kan relatere hertil.

6.3 Kategorier

Ifølge IFRS 18 §47, som nævnt tidligere, så skal alle indtægter og omkostninger grupperes i en af fem kategorier (driftskategorien, investeringskategorien, finansieringskategorien, kategorien for indkomstskat og kategorien for ophørte aktiviteter). Disse kategorier har ikke tidligere eksisteret og er derfor et helt nyt krav under IFRS 18. Dette vil derfor have stor betydning for hvordan resultatopgørelsen opgøres, da der modsat tidligere nu vil være en klar orden i hvordan omkostninger skal kategoriseres. Driftskategorien skal præsenteres først, men eftersom driftskategorien blot er en residual af indtægter og omkostninger ikke indeholdt i definitionen af de andre kategorier, så vil de andre kategorier gennemgås først.

6.3.1 Investeringskategorien

Investeringskategorien skal præsenteres efter driftskategorien og har til formål at indeholde afkast fra investeringsaktiviteterne. Ved kategorisering skal der derfor skelnes til de aktiver og forpligtelser som de specifikke indtægter og omkostninger vedrører. Er aktiverne for eksempel investeringer i associerede virksomheder, likvider eller andre aktiver som genererer afkast høj grad uafhængigt af virksomhedens andre ressourcer, så skal de relaterede indtægter og omkostninger kategoriseres som investeringsaktivitet. Et eksempel herpå er renteindtægter som tidligere ville have været præsenteret på lige fod med renteomkostninger som finansielle poster. Med de nye regler skal renteindtægter nu præsenteres i investeringskategorien mens renteomkostninger vil skulle præsenteres i finansieringskategorien. Flere eksempler inkluderer lejeindtægter fra drift af ejendom som sekundær aktivitet. Tidligere vil sådanne indtægter have været præsenteret som anden indkomst sammen med driftsaktiviteten. Her skal det bemærkes, at hvis selskabets primære aktivitet er at drive udlejningsejendom, skal indtægter herfra kategoriseres som drift. I driftskategorien vil man under de tidligere regler også oftest finde regulering af associerede virksomheder til indre værdi, men under IFRS 18 er det ligeledes klart defineret at dette skal præsenteres i investeringskategorien. Argumenterne for at præsenterer denne regulering i driftskategorien kunne for eksempel tidligere have været at investeringen var strategisk vigtig for den almene drift, men dette gør sig ikke længere gældende som en mulighed.

6.3.2 Finansieringskategorien

Den næste kategori er finansieringskategorien, hvor indtægter og omkostninger relateret til finansiering af selskabet skal kategoriseres. Ved kategorisering her skelnes der til aktiver og forpligtelser som enten delvist eller udelukkende relaterer sig til rejsning af kapital og de til-

knyttede indtægter og omkostninger. Eksempler på omkostninger som relaterer sig til forpligtelser der udelukkende vedrører rejsning af kapital vil være renteomkostninger på en kassekredit, realkreditobligation eller anden virksomhedsobligation. Denne type forpligtelser og kategorisering af omkostninger er rimeligt selvsigende, men forpligtelser som kun delvist vedrører rejsning af kapital er mere komplekse. Eksempler på denne type forpligtelse er leasingkontrakter indregnet efter IFRS 16, hvor der indregnes en leasingforpligtelse og defined benefit plans, hvor der er en pensionsforpligtelse. Her vil renten på en leasingforpligtelse skulle kategoriseres som finansiering mens afskrivningerne på det tilknyttede leasingaktiv kategoriseres som drift. Ligeledes vil renteindtægter eller -omkostninger på et pensionsaktiv eller forpligtelse skulle indregnes i finansieringskategorien, mens pensionsindbetalingen og administrationsgebyrerne vil skulle indregnes i driftskategorien. Dette er ikke en udtømmende liste, men overordnet skal der lægges vægt på, at de nye regler i IFRS 18 i høj grad skiller finansielle poster i to dele, hvoraf noget vil skulle præsenteres i investeringskategorien og en anden del i finansieringskategorien. Denne opdeling har ikke eksisteret tidligere, hvorfor nogle virksomheder formentlig vil skulle implementere nye systemer for at kunne tracke om for eksempel finansielle poster som valutakursreguleringer reelt relaterer sig til drift, investering eller finansiering.

6.3.3 Driftskategorien

Driftskategorien er som nævnt tidligere en residual for de omkostninger og indtægter som ikke skal kategoriseres i en af de andre 4 kategorier. For kategorisering af indtægter og omkostninger i de resterende to kategorier, kategorien for indkomstskat og kategorien for ophørte aktiviteter, så forholder det sig uændret fra tidligere regelsæt. Dette er som følge af at der til kategorisering her refereres til henholdsvis IAS 12 og IFRS 15.

Som følge af at driftskategorien er en residual for kategorisering af indtægter og omkostninger, så indeholder kategorien en ikke udelukkende indtægter og omkostninger som relaterer sig til selskabets primære drift men også andre driftsomkostninger. Overordnet er omsætning og omkostninger relateret til funktionerne produktion, salg- og distribution, udvikling og administration alle kategoriseret i driftskategorien. Som nævnt tidligere kan resultatopgørelsen også være artsopdelt, hvor det vil være omkostninger af arten råvarer og færdigmaterialer, personaleomkostninger, afskrivninger, amortiseringer og andre eksterne omkostninger. Under de nye regler i IFRS 18 vil der dog være en række omkostninger som skal kategoriseres som drift, hvor de tidligere vil have været præsenteret længere nede i resultatopgørelsen. Eksempler herpå er valutakursregulering af debitorer og kreditorer. Som følge af at debitorer og kreditorer ikke er

underlagt definitionerne på aktiver og forpligtelser i nogle af de andre kategorier som vil en indtægt eller omkostninger relateret til disse skulle klassificeres i driftskategorien. I tillæg hertil er sikringstransaktioner som skal følge det sikrede uanset om det er regnskabsmæssigt eller ej. Ved virksomhedsovertagelser skal transaktionsomkostninger og reguleringen af betingede betalinger ligeledes præsenteres i driftskategorien. Tidligere vil regulering af betingede betalinger som følge af ændringer i den tidsmæssige forfaldsdato være placeret som finansielle poster. En virksomhed må dog forsat anvende lignende beskrivelser som særlige poster til beskrivelsen af disse indtægter og omkostninger, men der skal være en særskilt præsentation af posterne mellem de forskellige kategorier.

6.4 APM vs. MPM

Som følge af, at de ledelses definerede præstationsmål nu fremgår i regnskabsstandarden IFRS 18, er det relevant at sammenholde disse mod de alternative præstationsmål, som ESMA har udstedt i form af vejledning, som retningslinjer for anvendelsen af disse. Det kan diskuteres om de to elementer er hinandens ligheder eller ej, hvorfor følgende afsnit med afsæt i redegørelsen, vil behandle de to regnskabsmæssige elementer, hvor forskelle, ligheder og sammenspillet hinanden i mellem, vil blive behandlet.

6.4.1 Definition

APM er en finansiell måling som ikke står defineret i nogen gældende regnskabsstandarde, hvor MPM modsat er beskrevet i IFRS 18, hvor de to adskiller sig markant fra hinanden, da MPM er indarbejdet i standarden, og dermed også nemmere kan revideres. I forlængelse heraf kan det også argumenteres for, at MPM er en mere naturlig forlængelse af det regnskabsmæssige framework, og kan komplementere resultatopgørelsen bedre. Dette øger forståelsen og sammenligneligheden, da MPM præsenteres som en del af standarden og ikke blot er supplerende retningslinjer, som APM er.

MPM er en måling, der består af specifikke indtægter omkostninger og anvendes til at kommunikere virksomhedens finansielle præstation. APM kan derimod bestå af forskellige indikatorer, som ikke nødvendigvis er defineret af ledelsen. Fælles for de to elementer er dog, at de begge skal skabe indblik i virksomhedens finansielle stilling og dermed bidrage med information til regnskabsbrugerne, hvilket ultimativt skal bidrage til information om fremtidige pengestrømme.

6.4.2 Formål

Udover det fælles mål om at øge informationen om den finansielle stilling, adskiller de to elementer sig også i deres specifikke delmål. APM har til formål at give en mere nuanceret forståelse af virksomhedens økonomiske situation gennem sine alternative præstationsmål, som præsenteres i virksomheders regnskaber, hvor de typisk understøtter formidlingen af en finansiell performance, som kan være nyttig for investorer eller andre interessenter. MPM anvendes her anderledes, da det er ledelsens perspektiv på virksomhedens finansielle præstation som helhed, hvor særligt 'ledelsens perspektiv' og 'virksomheden som helhed' er nøgleord. Den mere transparente beregning og beskrivelse af præstationsmålets inkludering, kan bidrage til at forstå ledelsens hensigt, og dermed danne sig et indtryk af virksomhedens beslutningstagning.

6.4.3 Regulering:

Alternative præstationsmålinger er finansielle målinger af historisk eller fremtidig finansiell performance, finansiell position eller pengestrømme, som ikke er defineret eller specificeret i de gældende regnskabsstandarder. Disse målinger bruges ofte til at supplere GAAP-rapportering og kan give en mere nuanceret forståelse af virksomhedens økonomiske situation. Disse er udstedt af ESMA, og reguleringen af APM behandles derfor i disse udstedte vejledninger. Modsat er det centralt for MPM, at disse nu står beskrevet i IFRS 18. Her kræver reguleringen i standarden, at virksomhederne tydeligt angiver, hvordan disse subtotaler adskiller sig fra de standardiserede som er angivet i IFRS 18. Virksomhederne skal også forklare, hvorfor disse målinger er relevante for at forstå virksomhedens økonomiske performance. Disse krav er designet til at forhindre vildledning og sikre, at investorer og andre interessenter får et retvisende billede af virksomhedens økonomiske situation. Udover de klare forskelle i de regulatoriske miljøer, hvor disse elementer står beskrevet, har både APM og MPM til gengæld fokus på at sikre gennemsigtighed og pålidelighed i rapporteringen. Reguleringen kræver, at virksomheder klart definerer, forklarer og dokumenterer disse målinger, herunder deres beregningsmetoder og formål. Dette skal forhindre vildledning og sikre, at brugerne af de finansielle rapporter kan forstå og vurdere målingerne korrekt.

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at MPM og APM ikke er hinandens direkte ligheder, hvorfor MPM i forbindelse med ikrafttrædelsen af IFRS 18, ikke kan erstatte APM, men nærmere supplere. Udover de regulatoriske forskelligheder, er anvendelsen af MPM mere specifik, og underligger et strengere regelsæt, hvor disse målinger udarbejdes og anvendes af ledelsen i overensstemmelse med regnskabsstandarden, som bidrager til en mere detaljeret og

ledelsesorienteret indsigt. Omvendt er APM ofte en bredere måling, som kan indeholde flere forskellige finansielle indikatorer, som ikke nødvendigvis er defineret af ledelsen, men som stadig har til formål at give værdifuld indsigt i virksomhedens økonomiske situation, ligesom det også er formålet med MPM. De to elementer anvendes på forskellige måder, hvorfor de også placeres forskelligt i årsregnskaber og delårsrapporter, hvor MPM som anvendes i offentlig kommunikation, skal præsenteres i en særskilt note, kan APM præsenteres mere sporadisk i årsrapporten, hvor den typisk ses i ledelsesberetningen.

Ovenstående beskriver i højere grad, at de to elementer skal ses som et supplement til hinanden, fremfor hinandens ligheder, da de tjener forskellige formål og opfylder forskellige behov i den finansielle rapportering.

6.5 Aggregering / Disaggregering

Når man sammenholder aggregering og disaggregering fra IAS 1, med reglerne præsenteret i IFRS 18, fremgår der en række markante ændringer. Modsat, er regnskabspraksis om modregning, mere eller mindre uændret, hvor paragraf 44 & 45 i IFRS 18 er tilsvarende til paragraf 32 & 33 i IAS 1, uden væsentlig præsenterede ændringer, hvorfor dette ikke vil blive behandlet.

Generelt er der mere stringente regler præsenteret i IFRS 18, hvor både eksempler og nye nøgleord er inkluderet. Særligt det engelske ord 'useful', som kan oversættes til "brugbar", er et nøgleord som inkluderes gennemgående i beskrivelsen af aggregering og disaggregering. Det er også i tråd med det generelle formål ved ikrafttrædelsen af IFRS 18, hvor brugbar, struktureret og væsentlig information skal præsenteres, som skal bidrage til en mere ensartethed, og dermed bedre sammenlignelighed, på tværs af virksomheders årsregnskaber og delårsrapporter. De mere eksplicitte beskrivelser af aggregering og disaggregering i IFRS 18 understøtter også netop dette. Til forskel fra IAS 1, beskriver IFRS 18 mere konkret, hvordan processen for aggregering og disaggregering af regnskabslinjer bør være (IFRS 18, B17), ligesom den beskriver hvilke karakteristika som skal indgå i denne vurdering. Mere specifikt beskriver den også, at aggregerede regnskabslinjer minimum skal have ét fælles karakteristikum, udover at dele definition om at være henholdsvis et aktiv, passiv, indtægt eller udgift. Omvendt, beskriver den også, at har regnskabslinjer som normalvis ville aggregeres, men blot har et enkelt uensartet karakteristikum, som eksempelvis grundlag for indregning, vil skulle disaggregeres.

Der er i IFRS 18 inkluderet flere detaljerede og mere specifikke beskrivelser, som skal understøtte korrekt brug af aggregering og disaggregering, som ultimativt skal medføre, at der bliver

præsenteret væsentlig information i resultatopgørelsen, og mindre væsentlig samt mere detaljeret information i noterne. De nye regler skal også understøtte korrekt navngivning, hvor blandt andet regnskabslinjer som 'other' skal begrænses og præsenteres mere informativt. Dette kunne gøres ved at vise hvilken aktivitet regnskabsposten vedrører, som eksempelvis 'other financial income' eller 'other salary expenses', såfremt muligt. Den mindre specifikke beskrivelse i IAS 1, har medført at virksomhederne i højere grad har grupperet information på deres egen måde, hvilket ikke understøtter formålet om sammenlignelighed som skrevet i afsnit 4.1. Afslutningsvis, er det igen værd at nævne, at ovenstående omkring aggregering og disaggregering altid vil være en vurderingssag, hvorfor ledelsen skal følge metodikken beskrevet IFRS 18, for at opnå en ensartet præsentation i lighed med andre virksomheder.

6.6 Delkonklusion

Hensigten med afsnittet har været at sammenholde de to regnskabsstandarder, for at identificere hvor de væsentligste forskelle er, og dermed påvirker virksomheders præsentations- og oplysningskrav mest. Derfor tager delkonklusionen også mest udgangspunkt i de ændringer, som bliver præsenteret i IFRS 18, da det er denne som træder i kraft, og særligt kommer til at påvirke resultatopgørelsen, men også noterne. Implementering af obligatoriske og andre forhåndsdefinerede subtotaler, vurderes at få en betydelig effekt på resultatopgørelsen, når den fremover skal opstilles efter ny praksis. Her er nu klare regler for, hvad den skal og må indeholde, hvor det tidligere har været mere frit. Også opdelingen af resultatopgørelsen, hvor de fem kategorier, og reglerne hertil, kommer til at få en stor indvirkning på, hvor regnskabslinjer skal kategoriseres og placeres i resultatopgørelsen, afhængig af hvad omkostningen eller indtægten vedrører. Også implementeringen af MPM-noten, vurderes at adskille sig markant fra tidligere praksis, da der hidtil ikke har været præsenteret noget tilsvarende i nogen regnskabstandard. Her forventes det at påvirke virksomheders brug af selv-definerede subtotaler, da disse nu er underlagt strammere krav, og fremover skal oplyses i en særskilt note. Vedrørende praksis om aggregering og disaggregering præsenteres der også ændringer, men disse er ikke væsentlige, da det primært vedrører formuleringsmæssige ændringer, som dog kan bidrage til en øget klarhed. Opsummeringen i afsnittets delkonklusion understreger, hvordan IFRS 18 generelt er mere stringent i sin beskrivelse af regnskabspraksis, hvor særligt obligatoriske regler præsenteres, modsat IAS 1 som ligger mere op til fortolkning. Det kan derfor også argumenteres for, at IFRS 18 generelt i sin formidling er mere præcis og indeholder højere grad af brugbar information, som i mindre grad kan skabe tvivl hos brugerne af standarden.

7 Carlsberg case

Carlsberg er et af verdens største bryggerier med salg af primært øl og andre læskedrikke på det europæiske og asiatiske marked. Virksomheden har i en lang årrække foretaget opkøb af mange bryggerier på et globalt plan både 100% ejet som dattervirksomheder og som associerede virksomheder, hvilket har ledt til at selskabet har en lang række lokale brands og produktionsanlæg. Som en global produktionsvirksomhed med mange opkøb, så foretager virksomheden en række transaktioner årligt, der efter de nye regler i IFRS 18 vil skulle kategoriseres forskelligt fra tidligere i resultatopgørelsen. Ligeledes vil virksomheden også være påvirket af de nye regler for aggregering og navngivning af regnskabsposter, da de har en række komplekse og forskellige transaktioner, der grupperes samlet i enkelte regnskabsposter i resultatopgørelsen. Dertil vil virksomheden kunne benytte sig af de nye regler for MPMs til fortsat at præsentere en justeret subtotal for eksempel operating profit eksklusive special items. Som følge heraf vil virksomheden benyttes til at eksemplificere og diskutere effekten af en implementering af IFRS 18. Til brug herfor vil der med udgangspunkt i årsrapporten for 2024 med fokus på resultatopgørelsen og tilknyttede noter foretages analyse af hvordan forskellene mellem IAS 1 og IFRS 18, reelt vil påvirke Carlsbergs oplysningskrav.

7.1 Gennemgang af resultatopgørelsen

For at kunne analysere effekten af implementering af IFRS 18, så vil resultatopgørelsen for Carlsberg gennemgås med fokus på de enkelte indtægter og omkostninger. Dette skyldes at en kategorisering af de enkelte indtægter og omkostninger kræver en forståelse for hvad præcis indtægterne og omkostningerne vedrører. Nedenstående er et udsnit for Carlsbergs årsrapport 2024 af resultatopgørelsen med sammenligningstal.

INCOME STATEMENT			
DKK million	Section	2024	2023
Revenue	1.1.1	75,011	73,585
Cost of sales	1.2.1	-40,631	-40,753
Gross profit		34,380	32,832
Sales and distribution expenses	1.2.2	-19,242	-18,355
Administrative expenses		-4,381	-4,077
Other operating activities, net	1.2.3	38	124
Share of profit after tax of associates	5.2	616	581
Operating profit before special items		11,411	11,105
Special items, net	3.1	-519	-431
Financial income	4.4	959	755
Financial expenses	4.4	-1,864	-1,599
Profit before tax		9,987	9,830
Income tax	6.1	-1,982	-1,859
Profit from continuing operations		8,005	7,971
Net result from discontinued operations	5.3	2,258	-47,748
Profit for the period		10,263	-39,777

Tabel 1 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 112

Den første regnskabspost i resultatopgørelsen er 'revenue', som for Carlsberg består af salg af øl, andre drikkevarer, produkter og services. Omsætningen fordeler sig som nedenstående, hvor andre produkter og services udgør ca. 1%, hvorfor Carlsberg ikke anser dette for værende væsentligt og yderlig specificeret udover at det bl.a. er merchandise.

Revenue by category		
DKK million	2024	2023
Beer	55,279	54,312
Other beverages	18,649	18,277
Other goods and services	1,083	996
Total	75,011	73,585

Tabel 2 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 117

Carlsberg har valgt at benytte sig af den funktionsopdelte resultatopgørelse, hvor den næste regnskabspost er 'cost of sales'. Som forventet består 'cost of sales' af råvarer, materialer, købte færdigvarer, lønomkostninger, amortisering, afskrivninger, IPO og andre omkostninger, som fordelt nedenfor. Andre omkostninger er ikke beskrevet nærmere i anvendt regnskabspraksis, men det kan antages, at dette skyldes, at købte færdigvarer udgør størstedelen af den sidste aggregerede regnskabslinje i noten, og det derfor ikke er vurderet som væsentligt at specificere yderligere.

Cost of sales		
DKK million	2024	2023
Cost of materials	23,282	23,811
Direct staff costs	1,638	1,555
Amortisation and depreciation	2,571	2,411
Indirect production overheads	5,311	5,145
Purchased finished goods and other costs	7,829	7,831
Total	40,631	40,753

Tabel 3 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 119

Efter subtotalen 'gross profit' kommer 'sales and distribution expenses', som i noterne er specificeret yderligere til at bestå af marketing-, salgs- og distributionsomkostninger. Denne specifikation fortæller arten af omkostninger, men i de særskilte noter for afskrivninger og personaleomkostninger kan man finde en fordeling af disse omkostninger til funktionen, som vil blive gennemgået senere.

Sales and distribution expenses		
DKK million	2024	2023
Marketing expenses	6,539	6,169
Sales expenses	5,599	5,371
Distribution expenses	7,104	6,815
Total	19,242	18,355

Tabel 5 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 119

Administrationsomkostninger er den næste regnskabspost og er ikke specificeret yderligere i en note, men det er muligt at finde andelen af afskrivninger og personaleomkostninger i de særskilte noter herfor. Den næste regnskabspost er 'other operating activities, net', og denne indeholder en række indtægter og omkostninger, som Carlsberg efter IAS 1 har valgt at præsentere over deres subtotal 'operating profit before special items'. Denne regnskabspost er specificeret nedenfor, og de enkelte indtægter og omkostninger i noten vil blive gennemgået.

Other operating activities, net		
DKK million	2024	2023
Gains and losses on disposal of property, plant and equipment and intangible assets	44	47
On-trade loans	18	95
Real estate	18	13
Research centres	-142	-132
Other	100	101
Total	38	124

Tabel 4 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 120

Den første regnskabslinje i noten er 'gains and losses on disposal of property, plant and equipment and intangible assets' (Gevinster og tab ved afhændelse af materielle- og immaterielle anlægsaktiver), som er beregnet som salgsprisen fratrukket den bogførte værdi for de gældende aktiver. Det fremgår ikke af regnskabslinjens label eller regnskabspraksis, hvorvidt de afhændede aktiver relaterer sig Carlsbergs udlejningsaktivitet, men den potentielle effekt af dette vil diskuteres i efterfølgende afsnit. 'on-trade loans' relaterer sig til lån til selskabets kunder, og nettoindtægten på 18 mDKK fordeler sig som nedenstående. Det fremgår, at tab og nedskrivninger på lån er fratrukket renteindtægter.

On-trade loans recognised in other operating activities, net		
DKK million	2024	2023
Interest and amortisation of on-trade loans recognised in other operating activities	60	60
Losses and write-downs on on-trade loans	-42	35
On-trade loans, net	18	95

Tabel 6 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 122

'Real estate' relaterer sig til indtægter fra udlejningsejendomme, som Carlsberg selv skriver, er sekundære i forhold til deres primære aktivitet. Derfor kan man antage, at indtægterne herfra i høj grad er uafhængige af Carlsbergs andre aktiviteter og ressourcer. 'research centres' relaterer sig til omkostninger til forskning gennem Carlsberg Research Laboratory, som kun delvist er finansieret og ikke relaterer sig direkte til produktudvikling, da denne del er præsenteret som 'cost of sales'. Regnskabslinjen 'Other' relaterer sig til andre aktiviteter, såsom driften af selskabets restauranter, men er ikke yderligere specificeret.

Den næste regnskabspost i resultatopgørelsen efter 'other operating activities, net' er 'share of profit after tax of associates' (andel af associerede virksomheders resultat efter skat), som vedrører Carlsbergs andel af resultatet i en række bryggerier, hvor de ikke har bestemmende indflydelse, men stadig betydelig indflydelse.

Efter subtotalen for 'operating profit before special items' kommer de indtægter og omkostninger, som Carlsberg har valgt at aggregere i en regnskabspost med label 'special items'. Denne regnskabspost indeholder en række forskellige indtægter og omkostninger, som er specificeret nedenfor og vil blive gennemgået enkeltvis.

Special items			
DKK million	Section	2024	2023
Special items, income			
Revaluation gain on step acquisitions of former associates	5.1	440	20
Derecognition of loan and payables to the discontinued operation in Russia		-	350
Income		440	370
Special items, expenses			
Impairment of brands	2.3.4	-125	-525
Reversal of impairment losses	2.3.4	-	400
Costs related to acquisition and disposal of entities etc.		-413	-117
Restructuring projects and provisions		-261	-141
Impairment of property, plant and equipment	2.3.5	-93	-33
Reversal of provisions made in prior years	3.2	69	100
Impairment of non-current assets in Cambodia and Tibet Lhasa	2.3.5	-66	-152
Cost of termination of a licensee agreement		-	-196
Impairment of receivables from the discontinued operation in Russia		-	-76
Impairment of assets and other war-related costs in Ukraine		-40	-28
Other expenses		-30	-33
Expenses		-959	-801
Special items, net		-519	-431

Tabel 7 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 138

Den første regnskabslinje i noten er 'revaluation gain on step acquisitions of former associates', som omhandler et yderligere opkøb af andele i et bryggeri. Dette opkøb betød, at investeringen overgik fra at være en associeret virksomhed til at blive en dattervirksomhed. I forbindelse med det yderligere opkøb af andele blev den samlede investering revalueret, og det er denne værdistigning, som regnskabslinjen repræsenterer. Den næste regnskabslinje i noten for 2024 er 'impairment of brands', som relaterer sig til nedskrivning af nogle lokale og regionale brands i Vesteuropa. Dette skyldes en nedskrivningstest baseret på Relief from Royalty-metoden, der viste et nedskrivningsbehov. 'costs related to acquisitions and disposal of entities etc.' relaterer sig til de omkostninger, som selskabet vurderer til at være non-recurring og opstået i forbindelse med opkøb eller afhændelse af primært datterselskabsbryggerier. Arten af omkostninger kan variere bredt, men antages at inkludere eksterne konsulentomkostninger, interne timer og andre eksterne omkostninger, som Carlsberg vurderer som non-recurring i forbindelse med opkøb eller afhændelse. 'restructuring projects and provisions' vedrører omkostninger, som opstår i forbindelse med omkostningseffektivisering af Carlsbergs organisation og indeholder bl.a. omkostninger til afskedigede medarbejdere og nedskrivninger af aktiver i forbindelse med nedjustering af produktionskapacitet. 'Impairment of property, plant and equipment' relaterer sig til nedskrivninger på materielle anlægsaktiver, primært i Vesteuropa, som Carlsberg ikke

vurderer til at være en del af den primære drift. 'reversal of provisions made in prior years' relaterer sig til tilbageførsel af hensættelser til retskrav i forbindelse med afslutningen af en licensaftale i tidligere år. 'Impairment of non-current assets in Cambodia and Tibet Lhasa' relaterer sig i 2024 til nedskrivning af residualinvesteringen i den tidligere associerede virksomhed i Tibet, som var indregnet som et finansielt aktiv. 'Impairment of assets and other war-related costs in Ukraine' er ikke yderligere beskrevet i anvendt regnskabspraksis, men antages at relatere sig til driftsomkostninger i Ukraine som følge af krigen. 'Other expenses' er heller ikke yderligere beskrevet, hvorfor det antages at relatere sig til driftsomkostninger, som Carlsberg vurderer som non-recurring og af sekundær karakter i forhold til selskabets ordinære drift. Carlsberg har selv foretaget en vurdering af, hvordan special items ville være fordelt på de forskellige regnskabsposter, hvis de ikke var klassificeret som special items, jf. note 3.1. Da kategoriseringen af indtægter og omkostninger i de følgende afsnit adskiller sig fra Carlsbergs tilgang, vil denne fordeling ikke blive behandlet i detaljer.

De næste to regnskabsposter i resultatopgørelsen efter special items er 'financial income' og 'financial expenses', som begge ligeledes er specificeret yderligere i en note. De forskellige indtægter og omkostninger omfattet i regnskabsposterne, vil blive gennemgået nedenfor.

Financial items recognised in the income statement		
DKK million	2024	2023
Financial income		
Interest income	408	381
Foreign exchange gains	189	-
Fair value adjustment gains	-	60
Interest on plan assets, defined benefit plans	298	309
Reversal of impairments of financial assets	5	-
Monetary gain on hyperinflation restatement	50	-
Other	9	5
Total	959	755
Financial expenses		
Interest expenses	-1,060	-752
Capitalised financial expenses	12	8
Foreign exchange losses	-	-211
Fair value adjustment losses	-80	-
Interest expenses on obligations, defined benefit plans	-335	-339
Interest expenses, lease liabilities	-57	-32
Bank fees	-178	-142
Other	-166	-131
Total	-1,864	-1,599
Financial items, net, recognised in the income statement	-905	-844
Financial items excluding foreign exchange, net	-1,064	-693

Tabel 8 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 145

'Interest income' relaterer sig primært til renteindtægter på likvider, mens 'interest expenses' primært relaterer sig til renteomkostninger på udstedte obligationer, indregnet efter amortiseret kost. I forlængelse heraf er 'capitalised financial expenses' den del af renteomkostningerne, som opfylder kriterierne for at blive aktiveret. 'Foreign exchange gains' relaterer sig til de samlede kursreguleringer for året og er en nettoficering af både tab og gevinster på kursregulering. Regnskabslinjen angiver ikke, hvilke balanceposter kursreguleringen vedrører. Det kan for eksempel omfatte kursregulering af aktiver og forpligtelser som debitorer, kreditorer, skatteforpligtelser, bankindeståender og gæld. 'Interest on plan assets, defined benefit plan' relaterer sig til indtægterne fra selskabets investeringer foretaget for at dække selskabets pensionsforpligtelser. 'Reversal of impairments of financial assets' er ikke yderligere specificeret i regnskabspraksis eller noter, og der fremgår heller ingen 'impairments of financial assets' fra tidligere år. Derfor kan det ikke konkluderes, hvilket aktiv det præcist vedrører. Hverken indtægter eller omkostninger fra 'Other' er yderligere specificeret, og der vil blive foretaget antagelser i analysen for at kategorisere dem. 'Monetary gain on hyperinflation restatement' vedrører gevinsten ved genberegning af datterselskabet Lao Brewery som befinder sig i et land med hyperinflation. 'Fair value adjustment losses' består af finansielle instrumenter relateret til valutakurs, som ikke vurderes til at være sikring, samt ineffektive dele af aluminiumssikring.

2024	Income statement	Fair value, receivables	Fair value, payables	Fair value, net
Exchange rate instruments	-78	41	-73	-32
Ineffectiveness	-2	-	-	-
Total	-80	41	-73	-32

Tabel 9 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 146

'Interest expenses on obligations, defined benefit plan' relaterer sig til renteomkostningerne på selskabets pensionsforpligtelser, mens 'interest expense, lease liabilities' relaterer sig til renteomkostningerne på selskabets leasingforpligtelser. 'Bank fees' er ikke yderligere beskrevet, men vedrører forventeligt gebyrer til banken i forbindelse med Carlsbergs daglige transaktioner og drift.

De næste regnskabsposter i resultatopgørelsen er 'income tax' og 'net result from operating activities'. Eftersom kategoriseringen af disse er uændret i forhold til det tidligere regelsæt IAS 1, uddybes de ikke nærmere. Ud fra gennemgangen af resultatopgørelsen i dette afsnit vil der i det næste afsnit blive foretaget en analyse af kategoriseringen af de enkelte indtægter og omkostninger ud fra kategorierne i IFRS 18.

7.2 Kategorisering af indtægter og omkostninger

I forlængelse af gennemgangen af resultatopgørelsen i tidligere afsnit vil der i dette afsnit blive foretaget en kategorisering af indtægter og omkostninger med udgangspunkt i de nye regler i IFRS 18. Hvis der ikke er nok information om specifikke indtægter eller omkostninger, vil der blive opstillet de nødvendige antagelser for at foretage en fuldstændig kategorisering.

7.2.1 Other operating activities, net

Kategorisering af alle indtægter og omkostninger i følgende regnskabsposter er uændret og forsat i driftskategorien:

- Revenue
- Cost of sales
- Sales and distributions expenses
- Administrative expenses

Ovenstående regnskabsposter indeholder ingen indtægter eller omkostninger, som opfylder definitionen på nogle af de andre fire kategorier.

Den næste regnskabspost er 'other operating activities, net', som indeholder en række indtægter og omkostninger, der skal kategoriseres i forskellige kategorier. 'Gains and losses on disposal of property, plant and equipment and intangible assets' skal kategoriseres i driftskategorien, med undtagelse af det scenarie, hvor tab og gevinster relaterer sig til udlejningsejendomme. Udlejningsejendomme er for Carlsberg i høj grad uafhængige af deres andre aktiviteter og ressourcer, hvorfor indtægter og omkostninger som tab og gevinster fra salg af ejendommene skal præsenteres i investeringskategorien. Udlejningsejendomme udgør en relativt lille del af Carlsbergs aktiviteter. Derfor placeres den samlede gevinst på salg på 44 mDKK i 2024 i driftskategorien, da det antages, at gevinsten ikke i væsentlig grad relaterer sig til udlejningsejendomme. Lejeindtægter fra udlejningsejendomme i regnskabslinjen 'real estate' på 18 mDKK i 2024 kategoriseres i investeringskategorien baseret på ovenstående argumenter. 'on-trade loans' vurderes ligeledes at være et aktiv, som i høj grad genererer afkast uafhængigt af Carlsbergs andre aktiviteter og ressourcer. Derfor skal både renteindtægterne og nedskrivningerne på netto 18 mDKK i 2024 kategoriseres i investeringskategorien. Indtægter og omkostninger fra 'research centres' opfylder ikke kriterierne for at blive kategoriseret i en af de fire definerede kategorier, hvorfor det skal kategoriseres i driftskategorien. Nettoindtægterne fra 'other' på 100 mDKK i 2024 vedrører bl.a. indtægter fra selskabets restauranter, og indtægterne vil

blive kategoriseret ud fra dette. Restaurationsdrift er ikke selskabets primære drift, men det kan heller ikke vurderes som et aktiv, der i høj grad genererer afkast uafhængigt, da restauranterne er tæt forbundet med salg af øl, her især specialøl. Indtægterne vurderes derfor til at skulle kategoriseres i driftskategorien, og kategoriseringen af 'Other operating activities, net' kan derfor opsummeres således:

Driftskategorien	2 mDKK
Investeringskategorien	36 mDKK

Den næste regnskabspost i resultatopgørelsen er 'share of profit after tax og associates', som er defineret specifikt i IFRS 18 til at skulle kategoriseres i investeringskategorien.

7.2.2 Special items

'Special items' indeholder, ligesom 'other operating activities, net', en række indtægter og omkostninger, som skal kategoriseres i forskellige kategorier. Den første indtægt er 'revaluation gain on step acquisitions of former associates'. Eftersom det er en indtægt relateret til revaluering af en associeret virksomhed, skal de 440 mDKK kategoriseres i investeringskategorien i henhold til IFRS 18 B60(c). Den første omkostning er 'impairment of brands', som skal kategoriseres i driftskategorien med -125 mDKK, da immaterielle aktiver ikke er defineret i de andre fire kategorier. 'Costs related to acquisitions and disposal of entities etc.' vurderes ikke at være underlagt definitionen for investeringskategorien, da det antages, at 'entities' specifikt refererer til datterselskaber, og at disse ikke er specificeret i IFRS 18 §53. Omkostningerne vurderes heller ikke at være underlagt definitionen i de resterende tre kategorier, hvorfor disse omkostninger skal kategoriseres i driftskategorien. 'Restructuring projects and provisions' vurderes ligeledes at skulle kategoriseres i driftskategorien sammen med 'reversals of provisions made in prior years', da det er driftsrelaterede omkostninger som tidligere var hensat. 'Impairment of property, plant and equipment' skal kategoriseres ligesom tab og gevinster på samme aktiver. Hvis det vedrører udlejningsejendomme, skal det kategoriseres i investeringskategorien, og hvis ikke, skal det kategoriseres i driftskategorien. Ligesom tidligere antages det, at omkostningerne ikke i væsentlig grad vedrører udlejningsejendomme, hvorfor de -93 mDKK kategoriseres i driftskategorien. 'Impairment of non-current assets in Cambodia and Tibet' skal kategoriseres i investeringskategorien, da residualinvesteringen i den tidligere associerede virksomhed er et aktiv, som i høj grad genererer afkast uafhængigt af virksomhedens ressourcer. En nedskrivning på aktivet skal derfor kategoriseres i investeringskategorien. 'Impairment

of assets and other war-related costs in Ukraine' samt 'other expenses' vurderes begge at skulle kategoriseres i driftskategorien, da der ingen yderligere beskrivelse af omkostningerne er, som antyder, at de skal kategoriseres i en af de andre fire kategorier.

7.2.3 Financial income and expenses

Som nævnt tidligere er finansielle poster opdelt efter IFRS 18 og skal præsenteres i den kategori, de vedrører. Tidligere har disse indtægter og omkostninger oftest været præsenteret som de to sidste regnskabsposter før skat. Fordelingen vil i høj grad være mellem investeringskategorien og finansieringskategorien, men enkelte indtægter og omkostninger vil skulle præsenteres i driftskategorien.

'Interest income' anses for at være Carlsbergs afkast på likvider, hvorfor det skal kategoriseres i investeringskategorien. Modsat skal 'interest expense' kategoriseres i finansieringskategorien, da det vedrører renteomkostninger, som relaterer sig til gældsforpligtelser, der udelukkende vedrører rejsning af kapital til finansiering af selskabets drift. Eftersom 'capitalised financial expenses' er en aktivering af de tidligere nævnte renteomkostninger, skal dette ligeledes kategoriseres i finansieringskategorien, så det modregnes korrekt. 'Foreign exchange gains' er noget mere komplekst at kategorisere, da det reelt skal splittes op og kategoriseres ud fra de balanceposter, det vedrører. Vedrører kursreguleringen aktiver eller forpligtelser, som opfylder kriterierne i enten finansieringskategorien eller investeringskategorien, skal det kategoriseres her. Ellers skal det kategoriseres i driftskategorien, hvis det eksempelvis vedrører debitorer eller kreditorer. Af note 1.4 i Carlsbergs årsrapport fremgår der en nettoomkostning på 7 mDKK fra kursreguleringer relateret til selskabets tilgodehavender, hvorfor disse omkostninger eksempelvis skal kategoriseres i driftskategorien. For at kunne foretage en komplet kategorisering af Carlsbergs indtægter og omkostninger er det nødvendigt at foretage en antagelse om splittet af valutakursreguleringen, som i dette scenarie antages at være en nettoindtægt på 89 mDKK i driftskategorien og 50 mDKK i hver af investeringskategorien og finansieringskategorien. 'Interest on plan assets, defined benefit plan' kategoriseres i finansieringskategorien, trods at selskabets 'plan asset' består af investeringer i eksempelvis likvider, ejendomme, gældspapirer og aktier, som alle er underlagt definitionen på et aktiv i investeringskategorien. Dette skyldes, at indtægterne herfra skal præsenteres netto sammen med renteomkostningerne 'Interest expenses on obligations, defined benefit plan' i henhold til IFRS 18 §60, da det relaterer sig til selskabets pensionsforpligtelse. 'Reversal of impairments of financial assets' er som tidligere nævnt ikke specificeret, men kunne vedrøre nedskrivninger på deres langfristede

'other receivables' og antages derfor at skulle kategoriseres i driftskategorien. Ligeledes antages det, at indtægter og omkostninger med label 'Other' begge skal kategoriseres i driftskategorien, da der ikke er argumenter for, at de skal kategoriseres i investeringskategorien eller finansieringskategorien. Samme gælder for 'monetary gain on hyperinflation restatement' som heller ikke opfylder kriterierne for investeringskategorien eller finansieringskategorien. Både de finansielle instrumenter relateret til valutakurser samt de ineffektive aluminiumsikringer i 'Fair value adjustment losses' skal kategoriseres i driftskategorien. Dette er som følge af at sikringsinstrumenter skal kategoriseres med det som sikres uanset om det er effektivt eller ej, og for valutakurssikringer skal dette kategoriseres i drift, hvis der sikres mere end en pengestrøm, da det skal gøres netto i henhold til IFRS 18, B70. 'Interest expense, lease liabilities' er renteomkostninger specificeret i IFRS 18, §60 relateret til gældsforpligtelser der ikke udelukkende vedrører finansiering, hvorfor det skal kategoriseres i finansieringskategorien. 'Bank fees' er gebyrer til selskabets bank, og da de relaterer sig til selskabets drift og omkostningen ikke opfylder kriterierne for kategorisering i hverken investeringskategorien eller finansieringskategorien, vurderes det til at skulle kategoriseres i driftskategorien.

De næste regnskabsposter er, som tidligere nævnt 'income tax' og 'net result from operating activities', som henholdsvis skal kategoriseres i kategorien for indkomstskat og kategorien for ophørte aktiviteter.

7.2.4 Delkonklusion

I forlængelse af ovenstående analyse af kategorisering af indtægter og omkostninger efter IFRS 18 kan det konkluderes, at kravene til præsentationen af en lang række indtægter og omkostninger er skærpet. Overordnet skal langt flere indtægter og omkostninger præsenteres som en del af driftskategorien, selvom disse er non-recurring eller finansielle af karakter, som valutakursreguleringer. Dette skyldes, at driftskategorien skal indeholde alle indtægter og omkostninger, som ikke relaterer sig til investerings- eller finansieringsaktiver og -passiver. Dertil skal indtægter fra bl.a. associerede virksomheder samt aktiver uafhængigt af selskabets primære aktiver, som udlejningsejendomme, præsenteres særskilt i investeringskategorien, hvilket yderligere påvirker driftsresultatet negativt.

Investeringskategorien er en ny kategorisering i resultatopgørelsen efter IFRS 18, som udover ovenstående indtægter også indeholder de fleste finansielle indtægter. Finansielle poster, som i de fleste resultatopgørelser er præsenteret efter hinanden, skal fremadrettet opdeles i de forskellige kategorier. Effekten af dette betyder bl.a., at renteindtægter fra indestående i banken

skal præsenteres i investeringskategorien, mens renteomkostninger på bankgæld eller udstedte obligationer skal præsenteres i finansieringskategorien.

Samlet set kan det forventes, at virksomheder som Carlsberg med special items og investeringer i associerede virksomheder vil blive påvirket af krav om kategorisering i højere grad. Dog kan alle virksomheder forventes at blive påvirket af kravene for kategorisering af finansielle poster samt, i mindre grad, også af kategorisering af non-recurring indtægter og omkostninger.

7.3 Aggregering

For at opsummere, kan forrige afsnits gennemgang, opsummere og allokere regnskabslinjer til de fem respektive kategorier, således:

Regnskabsposter:	Beløb (mDKK)
Driftskategorien:	
Revenue	75.011
Cost of sales	-40.631
Sales and distributions expenses	-19.242
Administrative expenses	-4.381
Gains and losses on disposal of PPE and intangible assets	44
Research Centres	-142
Other	100
Impairment of brands	-125
Costs related to acquisitions and disposal of entities etc.	-413
Restructuring projects and provision	-261
Reversals of provisions made in prior years	69
Impairment of property, plant and equipment	-93
Impairment of assets and other war-related costs in Ukraine	-40
Other expenses (special items)	-30
foreign exchange gains	89
reversal of impairments of financial assets	5
Other (financial net)	-157
Fair value adjustment losses	-80
Bank Fee	-178
Monetary gain on hyperinflation restatement	50
Investeringskategorien:	
Real estate	18
On-Trade loans	18
Share of profit after tax of associates	616

Revaluation gain on step acquisitions of former associates	440
Impairment of non-current assets in Cambodia and Tibet	-66
Interest income	408
Foreign exchange gains	50
Finansieringskategorien:	
Interest expenses	-1.060
Capitalised financial expenses	12
Foreign exchange gains	50
Interest expenses on obligations, defined benefit plan	-335
Interest on plan assets, defined benefit plan	298
Interest expense, lease liabilities	-57
Kategorien for indkomstskat	
Income taxes	-1.982
Kategorien for ophørte aktiviteter	
Net result from discontinued operations	2.258

Ud fra ovenstående analyse vedrørende kategorisering af de præsenterede regnskabslinjer, vil der i følgende afsnit, med afsæt i redegørelsen om IFRS 18, blive diskuteret hvordan man i praksis kunne aggregere og disaggregere regnskabslinjer og -poster. I den forbindelse vil væsentlige forhold blive drøftet, hvor også problemstillinger som Carlsberg, og dermed andre virksomheder, bør overveje i processen når der skal aggregeres og disaggregeres. Regnskabslinjer som skal sammenfattes til regnskabsposter eller totaler, vil typisk foregå i forbindelse med opstillingen af resultatopgørelsen, da man ikke ønsker for mange linjer i denne type opgørelse. Omvendt, vil disaggregering af regnskabsposter, eller en sammenfattet regnskabslinje, typisk skulle præsenteres i en note, hvor man præsenterer mere konkret og detaljeret information. Hertil bør det også nævnes, at der sagtens kan aggregeres i en note, såfremt incitamentet taler herfor, på samme måde som en råbalance over et kontoplan med mange regnskabslinjer aggregeres til passende regnskabsposter, på baggrund af aktivitet og fælles karakteristika.

Tabeller og figurer i afsnittet kan indeholde regnskabslinjer, som er blevet disaggregeret, hvor antagelser omkring en talmæssig fordeling af en sammenfattet regnskabspost er blevet foretaget, for at kunne dele disse, og stadig præsentere totaler og afslutningsvis et årsresultat, som stemmer.

På baggrund af kategoriseringen af regnskabslinjerne, kan man argumentere for, at man i en resultatopgørelse ikke kan aggregere regnskabslinjer, hvis regnskabslinjerne hører til i hver sin kategori. Med den valgte fremgangsmåde i undersøgelsens analyse, hvor man først kategoriserer og dernæst aggregere, fremstår incitamentet til at aggregere regnskabslinjer på tværs af kategorier, derfor som ikke tilstedeværende. Ville man omvendt, først aggregere regnskabslinjerne og dernæst kategoriserer disse, kunne incitamentet være anderledes. Modargumentet her til, ville dog være, at man ikke bør/kan aggregere regnskabslinjer som har ét eller flere modstridende karakteristika, hvilket regnskabslinjer i den grad ville have, hvis de skulle præsenteret i forskellige kategorier, såfremt de var forblevet adskilt. Det er derfor en forudsætning for aggregeringer foretaget i afsnittet, at disse kun kan findes anvendt af regnskabslinjer, som hører til samme kategori.

Som identificeret i analysen, vil regnskabsposterne; 'revenue', 'cost of sales', 'sales and distributions expenses' samt 'administrative expenses', ikke blive behandlet i forbindelse med aggregering til en resultatopgørelse, da de alle fire tilhører kategorien drift, og vil forsætte uændret i en funktionsopdelte resultatopgørelse. Tilsvarende vil 'share of profit after tax of associates' ikke skulle ændres, men skal jf. IFRS 18, henføres til investeringskategorien, ligesom 'income tax' og 'net result from discontinued operations' fortsat vil skulle henføres til henholdsvis kategorierne for indkomstskat og ophørte aktiviteter.

Der henvises for følgende afsnit til bilag 2 for præsentation af alle regnskabslinjerne, med deres allokering og navngivning.

7.3.1 Driftskategorien

For at bevare en tilsvarende struktur i resultatopgørelsen, som Carlsberg også kunne forventes at opstille med afsæt i IFRS 18, vil de resterende regnskabslinjer i driftskategorien blive aggregeret til to sammenfattede regnskabslinjer, og dermed henvise til noterne for yderligere information. Dette er også i tråd med nuværende opstillingen, hvor 'other operating activities, net' og 'share of profit after tax of associates' henviser til note henholdsvis 1.2.3 og 5.2, jf. tabel 1.

For at aggregere de 16 regnskabslinjer i driftskategorien, kan det diskuteres hvorledes man bør navngive de to resterende regnskabslinjer først, eller om man bør gøre det efter, at man har aggregeret linjerne. Er man på forhånd bekendt med, at man ønsker to sammenfattede regnskabslinjer, kan det begrænse evnen til at finde fælles karakteristika, og dermed hæmme hvorvidt noget præsenteres præcist. Omvendt, kan det blive nemmere at aggregere, hvis man på

forhånd er bekendt med de to muligheder, som i øvrigt er udarbejdet med afsæt i de identificerede regnskabslinjers fælles karakteristika. I afhandlingen vil der som nævnt, blive præsenteret to regnskabslinjer, som på forhånd vil blive navngivet, for at mindske udfordringer, og dermed også præsentere færrest muligt informationer i resultatopgørelse, som bør være i virksomheders interesse. Navngivningen af de to nye regnskabsposter til den nye resultatopgørelse, er udarbejdet med afsæt i regnskabslinjernes karakteristika og er forsøgt grupperet således:

- Financial operating expenses
- Other operating activities, net

Regnskabslinjen 'financial operating expenses' er summen af henholdsvis: 'other (financial net)', 'fair value adjustment losses' og 'bank fee'. Disse er blevet aggregeret, da de vurderes at have lignende karakteristika, da alle vedrører en finansiel driftsomkostning, som identificeret i analysen, da de alle har en finansiel karakter, hvor udgiften relaterer sig til driften (nogle dog antaget). Ydermere består regnskabsposten kun af omkostninger, hvorfor totalen som vil skulle præsenteres i resultatopgørelsen, ville hedde 'financial operating expenses'. Navngivning kan være besværligt, da labels som 'financial' og 'operating' kan virke modstridende og høre til i hver sin kategori, hvilket kan skabe tvivl om, hvorvidt man kunne have navngivet totalen mere præcist. Det er dog vurderet, at regnskabslinjernes karakteristika retfærdiggør dette, hvorfor en finansiel driftsomkostning kan præsenteres i driftskategorien.

De resterende 13 regnskabslinjer som relaterer sig til driftskategorien, udgør den anden total til resultatopgørelsen; 'other operating activities, net'. De har tilsammen ikke flere store fælles karakteristika, og kan ikke henføres til andre totaler i kategorien, hvorfor anden driftsaktivitet kan vurderes præcist for en sammenfattet total, der dækker over de resterende regnskabslinjer. Der kan vurderes, at en 'other' total i resultatopgørelsen ikke er præcis nok til at præsentere det væsentligste. Omvendt, kan de mange forskellige typer regnskabslinje være svære at placere i de få antal af totaler, hvorfor en 'other' total kan være nødvendig. Summen af denne total bør heller ikke være væsentlig, relativt til de andre totaler, da disse burde være opgjort af markante regnskabslinjer, hvorfor 'other operating activities' bør omfatte de resterende regnskabslinjer, som alle har driftsmæssig karakter. Flere af de omfattede regnskabslinjer er også omfattet nuværende resultatopgørelse og som præsenteret i tabel 1 (note 1.2.3), hvilket understøtter aggregering af disse.

Det udførte arbejde vil resultere i følgende totaler med den aggregerede beløbsmæssige sum, hvoraf de fire første er uændret:

Regnskabspost	Beløb (mDKK)
Revenue	75.011
Cost of sales	-40.631
Sales and distributions expenses	-19.242
Administrative expenses	-4.381
Financial operating expenses	-415
Other operating items, net	-747

7.3.2 Investeringskategorien

De syv identificerede regnskabslinjer, som i analysen kan henføres til investeringskategorien, skal også aggregeres til totaler, så de kan præsenteres præcist og brugbart i resultatopgørelsen. 'share of profit after tax of associates' er, som nævnt tidligere, defineret til at fremgå i investeringskategorien jf. IFRS 18, hvorfor denne total ikke ændres og dermed vil fremgå heri. De resterende seks regnskabslinjer vil derfor skulle aggregeres til passende totaler, og præsenteres i denne kategori. Med afsæt i samme overvejelser fra driftskategorien, kan man opstille og navngive to totaler på forhånd, og derefter aggregere regnskabslinjer på en præcis og brugbar måde. På baggrund af de syv regnskabslinjer er følgende totaler derfor blevet opstillet:

- Investment income
- Financial income

Totalen 'Investment income' består af regnskabslinjer, hvor aktiviteten vil kunne henføres til indtjening gennem investering. De inkluderede regnskabslinjer er 'real estate', 'on-trade loans', 'revaluation gain on step acquisitions of former associates' og 'impairment of non-current assets in Cambodia and Tibet'. Med undtagelse af den sidste regnskabslinje af de nævnte, er alle regnskabslinjerne også indtægter, og kan derfor understøtte en label med 'income'. De er aggregeret således, da de både samlet og adskilt kan henføres da til 'Investment income' da de deler fælles karakteristika. Modsat, kan man argumentere for, at totalen ikke kan hedde indeholde 'income', da omkostninger i form af nedskrivninger, kan være misvisende, og i mindre grad brugbar og præcis. Det vurderes dog, at denne aggregering er korrekt foretaget, i det nedskrivningen vedrører aktivitet fra investering, og ikke er en finansiell post, som vedrører investering, ligesom den anden total indikerer.

De resterende to regnskabslinjer; 'Interest income' og 'Foreign exchange gains' udgør totalen 'Financial income'. Disse vurderes til at dele flere fælles karakteristika, hvorfor incitamentet til at aggregere disse er stort. Begge vedrører finansiel indtjening ved investeringsaktivitet, da det som nævnt i analysen, at en omkostning eller indtægt skal henføres til den kategori som den vedrører, hvorfor det hører under investeringskategorien. Der kan argumenteres for, at de to totaler kunne aggregeres yderligere, så der i resultatopgørelsen kun vil blive præsenteret én total. Selvom der kan være argumenter herfor, er det vurderet mere præcist at bevare to separate totaler, idet resultatopgørelsen præsenterer finansiel information efter IFRS 18, hvor man netop allokerer indtægter og omkostninger til den af de fem aktiviteter, som det vedrører.

Det udførte arbejde vil resultere i følgende totaler med den aggregerede beløbsmæssige sum, hvor 'share of profit after tax of associates' fortsat præsenteres på samme måde:

Regnskabspost	Beløb (mDKK)
Share of profit after tax of associates	616
Investment income	410
Financial income	458

7.3.3 Finansieringskategorien

Finansieringskategorien vil for en funktionsopdelt resultatopgørelse, primært præsentere omkostninger, da denne kategori typisk vil indebære regnskabsposter, som talmæssigt viser hvilke omkostninger en virksomhed har haft i perioden til at finansiere dets aktivitet. Det er derfor vurderet, at de seks regnskabslinjer som er henført til finansieringskategorien, alle kan sammenfattes og aggregeres til følgende total:

- Financing expenses

Som den opsummerende tabel øverst i afsnittet viser, vedrører det sig regnskabslinjerne; 'interest expense', 'capitalised financial expenses', 'foreign exchange gains', 'interest expenses on obligations, defined benefit plan', 'interest on plan assets, defined benefit plan' og 'interest expense, lease liabilities'. Som tidligere diskuteret, er det en netto præsenteret total, hvorfor der kan herske tvivl, om 'expense' er brugbart anvendt som præsentation. Dette er dog vurderet mest hensigtsmæssigt, da man så kan præsentere en total i kategorien, og dermed holde resultatopgørelsen kortfattet og præcis. Der kan ydermere argumenteres for, at det fra et væsentlighedsperspektiv, i mindre grad er relevant, da de tre indtægtslinjer blot udgør 360 mDKK ud af

totalen på -1.092 mDKK, som den samlede netto af totalen viser. Ydermere, vil finansieringskategorien primært præsentere omkostninger, hvis man laver en netto subtotal, særligt for en type virksomhed som Carlsberg, hvorfor label 'financing expenses' vurderes acceptabelt og præcist for regnskabsposten.

Aggregering af finansieringskategorien, vil derfor resultere i regnskabsposten 'Financing expenses' med den beløbsmæssige sum svarende til:

Regnskabspost	Beløb (mDKK)
Financing expenses	-1.092

7.3.4 Delkonklusion:

Ovenstående aggregering af regnskabslinjer til resultatopgørelsen, forekommer naturligt nemmere idet man i en resultatopgørelse ikke ønsker at præsentere for mange regnskabsposter, hvorfor incitamentet altid vil være stort herfor. Det kan dog være vanskeligt at aggregere disse retvisende, eftersom mange regnskabslinjer, særligt i driftskategorien, typisk vil kunne havne i en 'other' post, særligt med udgangspunkt i Carlsbergs regnskab, som flittigt præsenterer 'special items'. Jævnfør IFRS 18 §45, skal virksomhederne begrænse at sammenfatte regnskabslinjer til posten 'other', da de reducerer regnskabsbrugerne evne til at gennemskue, hvad 'other' reelt set består af. Det kan derfor være lidt modstridende at præsentere en 'other' regnskabspost i resultatopgørelsen - omvendt vil flere forskellige typer af regnskabslinjer havne i driftskategorien, på baggrund af de nye regler om kategorisering, hvorfor det kan vurderes nødvendigt, hvis alternativet er aggregere regnskabslinjer som har modstridende egenskaber. I noten vil man typisk disaggregere den præsenterede regnskabspost, for at se hvilke regnskabslinjer den består af. Dette kan til tider være forhåndsbestemt, hvordan noget skal opstilles i en note, men ledelsen skal også overveje, hvordan reglerne om aggregering og disaggregering kan finde anvendelse, for at præsentere information på den mest retvisende måde. I forlængelse heraf bør man også overveje, hvad er som er væsentligt for regnskabsbrugerne at vide. Med udgangspunkt i Carlsberg, vil en regnskabslinje som 'reversal of impairments of financial assets' på blot 5 mDKK, måske ikke være nødvendig at præsentere særskilt i en note. Hvis summen af regnskabsposten som linjen er inkluderet i, som 'other operating items, net' på 747 mDKK, vil det kunne argumenteres for, at den kunne blive aggregeret med en lignende regnskabslinje. Omvendt, må man ikke skjule væsentlig information i sammenfattede regnskabsposter, hvorfor man også bør anskue regnskabslinjer fra en væsentlighedsbetragtning, hvor man har ovenstående in mente. Når man aggregerer regnskabslinjer, kan man også overveje

hvilken konsekvens det har at aggregere linjer til en regnskabspost, hvor der både er omkostninger og indtægter i. Carlsberg har for eksempel valgt at præsentere regnskabsposten 'other operating activities, net', hvor man understreger at det er en netto summering. Det kan mindske vildledning af regnskabsbruger, selvom en 'other' total kan være forvirrende. Derfor bør man også overveje, hvordan man navngiver sine regnskabsposter, herunder også præsentationen af netto regnskabsposter, da det for eksempel kan være modstridende at have indtægter i en regnskabspost som 'financing expense' som udtrykker omkostninger, hvor 'foreign exchange gains' er inkluderet i, selvom det er en indtægt.

7.4 Subtotaler

I tidligere afsnit er indtægter og omkostninger blevet kategoriseret efter IFRS 18 samt aggregeret til nye regnskabsposter i resultatopgørelsen. Som følge af denne kategorisering af indtægter og omkostninger vil en række subtotaler være ændret. Ligeledes er der, som redegjort for i tidligere afsnit, en række nye krav til subtotaler, hvorfor der i dette afsnit vil blive foretaget en analyse af effekten af IFRS 18 på subtotalerne med udgangspunkt i casen.

Den første subtotal som præsenteres i Carlsbergs resultatopgørelse er 'gross profit', som er uændret efter IFRS 18 kategorisering. 'gross profit' er ikke en af de krævede subtotaler som specificeret i IFRS 18 §69, hvorfor det vil være et tillæg til de krævede subtotaler at præsentere den i resultatopgørelsen. Hvorvidt en virksomhed skal præsentere subtotaler i tillæg til dem som er krævet, så er dette ikke et valg, og det er et krav at præsentere flere subtotaler ifølge IFRS 18 §24, hvis dette er nødvendigt for at få et struktureret summary. For Carlsberg anses det for værende nødvendigt i lighed med deres tidligere rapportering, hvorfor subtotalen 'gross profit' forsat vil blive præsenteret i resultatopgørelsen opgjort efter IFRS 18. I forhold til vurderingen af, hvorvidt en ikke krævet subtotal kan præsenteres i resultatopgørelsen, eller om det er en MPM så fremgår dette af IFRS 18 §118. Af denne paragraf fremgår en udtømmende liste over subtotaler som ikke anses for værende MPMs, hvor bl.a. 'gross profit or loss' er.

Den næste subtotal er 'operating profit before special items', som efter IFRS 18 kategorisering ikke længere eksisterer i resultatopgørelsen. Dette skyldes, at der i IFRS 18 §69 er krav om subtotalen 'operating profit', som klart er defineret til at indeholde summen af alle indtægter og omkostninger i driftskategorien. Eftersom special items nu er fordelt i driftskategorien, investeringskategorien og finansieringskategorien, er det ikke muligt at have den samme subtotal som tidligere. I tillæg hertil vil subtotalen 'operating profit before special items' anses for at

være en MPM, selv hvis special items ikke havde været splittet i forskellige kategorier, som følge af at den ikke er specificeret af den tidligere nævnte §118.

Subtotalen 'operating profit' kan opgøres således for Carlsberg:

Revenue	75.011
Cost of sales	-40.631
Gross profit	34.380
Sales and distributions expenses	-19.242
Administrative expenses	-4.381
Financial operating expenses	-415
Other operating items, net	-747
Operating profit	9.595

Hvis ovenstående operating profit sammenlignes med Carlsbergs tidligere subtotal 'operating profit before special item', så fremgår det tydeligt at den nye subtotal er væsentlig lavere. Dette skyldes at omkostninger, som tidligere har været præsenteret som special items på grund af deres engangskaraktter, nu er inkluderet i subtotalen. Samtidig er indtægter fra andel af resultatet i associerede selskaber nu udeladt fra subtotalen. Det kan diskuteres, hvorvidt denne subtotal giver et bedre indblik i selskabets resultat af driften sammenholdt med tidligere, men overordnet vil subtotalen nu være mere sammenlignelig med andre lignende virksomheder som følge af de skærpede krav. Dette er som følge af at sammenlignelige virksomheder nu er nødsaget til at opgøre deres operating profit efter præcis samme krav som Carlsberg, hvorfor forskelle i regnskabspraksis ikke i samme grad påvirker sammenligneligheden

Den næste subtotal i Carlsbergs resultatopgørelse opgjort efter IAS 1 er 'profit before tax', men ifølge IFRS 18 er der en ny krævet subtotal før denne. 'Profit or loss before financing and income taxes' er som tidligere nævnt summen af indtægter og omkostninger i driftskategorien og investeringskategorien, og kan opgøres således:

Operating profit	9.595
Share of profit after tax of associates	616
Investment income	410
Financial income	458
Profit before financing and income taxes	11.377

Denne subtotal varierer fra 'profit before tax' ved at ekskludere indtægter og omkostninger kategoriseret i finansieringskategorien, og kan ikke sammenlignes med nogen tidligere subtotaler, da finansielle poster ikke har været opdelt tidligere. 'Profit before tax' er den næste subtotal og lighed med 'gross profit' er den ikke krævet, men den er specificeret i §118 og skal dermed præsenteres, hvis det vurderes nødvendigt for at resultatopgørelsen giver et struktureret summary.

Den næste subtotal er 'profit from continuing operations' som også er specificeret i §118 og indeholder alle indtægter og omkostninger eksklusiv ophørte aktiviteter. Sidst er totalen 'profit for the period' som indeholder alle indtægter og omkostninger, og som er krævet i resultatopgørelsen. Efter ovenstående gennemgang af IFRS 18 gældende praksis for Carlsbergs resultatopgørelse, vil den sammenfattet nu skulle opstilles således:

Resultatopgørelse IFRS 18	Beløb
Revenue	75.011
Cost of sales	-40.631
Gross profit	34.380
Sales and distributions expenses	-19.242
Administrative expenses	-4.381
Financial operating expenses	-415
Other operating items, net	-747
Operating profit	9.595
Share of profit after tax of associates	616
Investment income	410
Financial income	458
Profit before financing and income taxes	11.377
Financing expenses	-1.092
Profit before taxes	9.987
Income tax	-1.982
Profit from continuing operations	8.005
Net result from discontinued operations	2.258
Profit for the period	10.263

7.5 Sammenligning af IAS 1- og IFRS 18-resultatopgørelse

Ud fra analysen af Carlsbergs resultatopgørelse, kategorisering af indtægter og omkostninger samt aggregering og disaggregering af regnskabsposter, er der udarbejdet en samlet resultatopgørelse efter IFRS 18. Denne resultatopgørelse er opstillet i et skema sammenholdt mod Carlsbergs faktiske resultatopgørelse opstillet efter IAS 1, for at foretage en analyse og sammenligning af de to resultatopgørelser. Resultatopgørelsen efter IAS 1 og efter IFRS 18 er ikke direkte sammenlignelige, men skemaet visualiserer de overordnede forskelle som der behandles i dette afsnit. Eksempelvis fremgår der flere "N/A", hvilket betyder at det ikke gør sig gældende for begge resultatopgørelser. Kolonnen til højre i nedenstående resultatopgørelse er den nye resultatopgørelse opstillet efter IFRS 18, mens kolonnen til venstre er Carlsbergs resultatopgørelse opstillet efter IAS 1. Nogen regnskabsposter og subtotaler er givet forskellige labels men samme linje i nedenstående resultatopgørelse, og i disse tilfælde er teksten med blå label for IAS 1 og rød label for IFRS 18. I forbindelse med analysen vil der yderligere drages paralleller til baggrunden for IFRS 18, hvor en af de tre årsager var følgende: Resultatopgørelsen varierer i indhold og struktur mellem virksomheder.

INCOME STATEMENT		
DKK million	IAS 1	IFRS 18
Revenue	75,011	75,011
Cost of sales	-40,631	-40,631
Gross profit	34,380	34,380
Sales and distribution expenses	-19,242	-19,242
Administrative expenses	-4,381	-4,381
Other operating activities/items, net	38	-747
Share of profit after tax of associates	616	N/A
Financial operating expenses	N/A	-415
Operating profit (Before special items)	11,411	9,595
Share of profit after tax of associates	N/A	616
Investment income	N/A	410
Special items, net	-519	N/A
Financial income	959	458
Financial expenses	-1,864	N/A
Profit before financing and income taxes	N/A	11.377
Financing expenses	N/A	-1.092
Profit before tax	9,987	9,987
Income tax	-1,982	-1,982
Profit from continuing operations	8,005	8,005
Net result from discontinued operations	2,258	2,258
Profit for the period	10,263	10,263

Tabel 10 – Egen tilvirkning

Det fremgår af den opstillede komparative resultatopgørelse, at der ingen forskelle er mellem opstilling efter IAS 1 og IFRS 18 for omsætningen, de funktionsopdelte omkostninger samt 'profit before tax'. Det er derfor i midten af resultatopgørelsen, at IFRS 18 har størst effekt på præsentationskravene. Dette er i overensstemmelse med baggrunden for IFRS 18, som angiver, at præsentationsmålene her ofte varierer i indhold og struktur, hvilket gør sammenligning mellem virksomheder meget udfordrende.

7.5.1 Gross profit

Det første eksempel på ændringer til resultatopgørelsen er regnskabsposten, som tidligere har været 'other operating activities, net' og nu er ændret til 'other operating items, net'. Indholdet af indtægter og omkostninger i denne regnskabspost er ændret betydeligt, og dette er yderligere specificeret i en note. Her er det især non-recurring omkostninger, som ikke tidligere har været medtaget, men nu er det. Hvilken type omkostninger en virksomhed vurderer til at være non-recurring er meget subjektivt. Med de nye krav er det dog lettere at sammenligne virksomheder på deres driftsomkostninger, da virksomheder i højere grad forventes at kategorisere dem mere ensartet og neutralt fremadrettet.

Den næste regnskabspost, som er påvirket af implementeringen af IFRS 18, er 'share of profit after tax of associates'. Denne post medtages ikke længere i subtotalen 'gross profit', da den nu er kategoriseret i investeringskategorien. Tidligere har investeringer i associerede virksomheder oftest været anset som strategiske, hvorfor der kunne argumenteres for, at de skulle kategoriseres før 'gross profit' sammen med driftsindtægter og omkostninger. I Carlsbergs tilfælde er deres investeringer i associerede virksomheder primært andre bryggerier, hvorfor de har været kategoriseret således under IAS 1. Efter IFRS 18 er der ingen vurdering af investeringen i associerede virksomheder, og andele af resultat skal kategoriseres i investeringskategorien.

Den næste regnskabspost, som ikke tidligere har været præsenteret over 'gross profit', er 'financial operating expenses'. Denne post består af en række finansielle regnskabslinjer, som skal præsenteres i driftskategorien. Disse regnskabslinjer har tidligere været præsenteret længere nede i resultatopgørelsen som følge af arten af omkostningen, men skal nu præsenteres i driftskategorien, hvis de ikke direkte relaterer sig til investering eller finansiering, såsom kursregulering af debitorer og kreditorer. Denne opdeling af finansielle indtægter og omkostninger vil blive behandlet nærmere ved gennemgang subtotalen 'profit before financing and income taxes'.

Ovenstående ændringer til kategoriseringer af indtægter og omkostninger leder til, at 'operating profit' opgjort efter IFRS 18 er 1.816 mDKK lavere end 'operating profit before special items' opgjort efter IAS 1. Dette er en betydelig ændring, og en række finansielle nøgletal, som benytter performancemålet 'operating profit', vil blive påvirket markant. Hvorvidt 'operating profit' opgjort efter IFRS 18 er mere retvisende for Carlsbergs driftsresultat til analysebrug end efter IAS 1, vil ikke blive diskuteret i denne opgave, da det er op til den enkelte analytiker at vurdere. Dog er subtotalen mere neutral nu end tidligere, da kravene til opgørelsen ikke tillader samme grad af subjektivitet. Derfor kan det argumenteres, at den bedre opfylder definitionen på en retvisende beskrivelse.

I tillæg hertil vil de nye krav til kategorisering også påvirke Carlsbergs konkurrenter. Det vil derfor betyde, at ved sammenligning mellem resultatopgørelser, skal der ikke tages hensyn til subjektiv kategorisering i resultatopgørelsen i samme grad. 'Operating profit' opgjort for AB InBev sammenlignet med Carlsberg vil derfor være under samme forudsætninger. Selvom 'operating profit' nu er klarere defineret end tidligere, vil Carlsberg fortsat have muligheden for at præsentere en 'operating profit before special items' ligesom tidligere i en note. Dette vil blive gennemgået i det efterfølgende afsnit om MPM.

7.5.2 Profit before financing and income taxes

Den første regnskabspost i investeringskategorien er 'share of profit after tax of associates', som tidligere nævnt er rykket fra drift til investering. 'Investment income' er en ny regnskabspost efter IFRS 18 kategorisering, som består af en række regnskabslinjer, der relaterer sig til afkast fra investeringsaktiver. Investeringskategorien har ikke tidligere eksisteret i IAS 1 resultatopgørelsen, og de regnskabslinjer, som er aggregeret i denne regnskabspost, har tidligere været præsenteret både over 'gross profit' og som special items.

Regnskabsposten indeholder derfor både ordinær aktivitet relateret til aktiver, som genererer et afkast uafhængigt af den resterende aktivitet, og ekstraordinære nedskrivninger på investeringer. Denne nye regnskabspost tillader regnskabsbrugeren at beregne et afkast på selskabets investeringsaktivitet i højere grad end tidligere, hvor blandt andet nedskrivninger potentielt var kategoriseret som special items. Det kan dog igen diskuteres, hvorvidt regnskabsbrugeren her vil foretrække, at non-recurring omkostninger fremgik særskilt. Men eftersom regnskabslinjerne er specificeret i en note, vil regnskabsbrugeren selv kunne vurdere, om de skal ekskluderes.

Den næste regnskabspost er 'financial income', som efter IFRS 18 kategorisering er forskellig fra den tidligere resultatopgørelse efter IAS 1, da den nu indeholder afkast fra finansielle investeringer og ikke alle indtægter af finansiell "art". Den største forskel her er, at likvider efter IFRS 18 klart er defineret som investering og dermed skal ses som en overskudslikviditet, hvor afkastet, som består af renter, skal kategoriseres som investering. Der er her ingen skildring af, om der er tale om driftslikviditet, som er nødvendig for at opretholde selskabets aktivitet, hvorfor renteindtægter samt kursreguleringer på likvider præsenteres i investeringskategorien.

I forlængelse heraf er det interessant at diskutere, hvordan finansielle omkostninger nu klart er adskilt fra finansielle indtægter, da de fleste omkostninger, som tidligere har været i regnskabsposten 'financial expenses', nu er præsenteret i finansieringskategorien som 'financing expenses' efter IFRS 18. Tidligere har finansielle indtægter og omkostninger været præsenteret lige efter hinanden i resultatopgørelsen og yderligere præsenteret netto i for eksempel highlights, som gør sig gældende for Carlsbergs årsrapport. Med den nye disaggregering og kategorisering muliggør det, at regnskabsbrugere kan skildre finansieringsaktiviteten fra resten af selskabets aktivitet.

Dette leder os til subtotalen 'profit before financing and income taxes', som indeholder indtægter og omkostninger fra både driftskategorien og investeringskategorien, men udelukker finansieringskategorien. Som følge af den tidligere nævnte skildring mellem finansielle indtægter og omkostninger i de forskellige kategorier, leder det til denne nye subtotal, som ikke har et tidligere tilsvarende.

I lighed med tidligere krævede subtotaler øger denne subtotal sammenligneligheden af resultatopgørelsen. Det vil være muligt for regnskabsbrugere at foretage en sammenligning af performancemål blandt konkurrenter med forskellige kapitalstrukturer, da afkastet fra drifts- og investeringskategorien er adskilt fra finansiering. Denne subtotal er ligeledes baseret på en kategorisering af indtægter og omkostninger, som reducerer subjektiviteten og gør den mere neutral.

Den næste regnskabspost er 'financing expenses', som er ny og allerede gennemgået ovenfor. Herefter kommer subtotalen 'profit before tax', som er uændret efter IFRS 18 sammenlignet med IAS 1.

7.5.3 Overvejelser

Ud fra ovenstående analyse og sammenligning mellem resultatopgørelser opstillet efter IAS 1 og IFRS 18 fremgår det overordnet, at en større del af omkostningerne for Carlsberg er flyttet længere op i resultatopgørelsen og derfor vil være medtaget i flere af de efterfølgende subtotaler. Dette kan forventes at gøre sig gældende for de fleste virksomheder og er ikke et særtilfælde for Carlsberg. Årsagen hertil er, at IFRS 18-kategorierne er defineret således, at flere omkostninger naturligt vil ende i driftskategorien, hvis de ikke opfylder definitionen på en af de andre kategorier.

Dette er i modsætning til tidligere, hvor non-recurring transaktioner og andre transaktioner af særlig karakter oftest ville blive præsenteret uden for driftskategorien, hvis de ikke relaterede hertil. Dette gør sig selvfølgelig ikke gældende for alle virksomheder, og nogle ville have præsenteret disse transaktioner anderledes. Dog støtter dette kun yderligere op om, at resultatopgørelsen efter IFRS 18 kan anses for at være mere neutral i sin kategorisering af indtægter og omkostninger og dermed også mere sammenlignelig på tværs af virksomheder. Af denne årsag kan det argumenteres, at resultatopgørelsen efter IFRS 18 i mindre grad vil variere i indhold og struktur mellem virksomheder, hvilket er i overensstemmelse med baggrunden for standarden.

Som følge af de beskrevne ændringer i ovenstående omkring kategorisering og subtotaler, vil der også opstå konsekvenser for en række performancemål og nøgletal, idet virksomheder fremadrettet ikke har de samme muligheder for at fremhæve egne subtotaler i resultatopgørelsen.

Et centralt eksempel er operating profit, som indgår i nøgletal som for eksempel ROIC. Med den nye definition af denne subtotal bliver det ensartet for alle virksomheder, hvilke omkostninger der skal inkluderes. Dette bidrager til en højere grad af sammenlignelighed på tværs af virksomheder og brancher. Samtidig kan det forventes, at ROIC for mange virksomheder vil blive lavere, da flere non-recurring omkostninger nu medtages i driftsresultatet, hvilket reducerer resultatet, som indgår i beregningen.

Derudover introducerer IFRS 18 en ny subtotal, resultat før finansiering og skat, som ikke tidligere har været et krav, men som fremadrettet kan danne grundlag for nye nøgletal, der fokuserer på afkastet af virksomhedens drift og investeringer – eksklusiv finansieringsaktiviteter og kapitalstruktur. Da denne subtotal inkluderer mange finansielle indtægter fra investeringsakti-

viteter og ekskluderer finansielle omkostninger, forventes et afkast beregnet med udgangspunkt i denne subtotal at være højere end et afkast beregnet ud fra operating profit. Nogle regnskabsbrugere vil potentielt foretrække at beregne deres nøgletal med udgangspunkt i denne nye subtotal, da den kan give et mere fokuseret billede af både operationelle og investeringsmæssige performance.

7.6 Note for artsopdelte omkostninger

Som redegjort for i tidligere afsnit om IFRS 18, vil der for virksomheder, som aflægger efter den funktionsopdelte resultatopgørelse, være et nyt udvidet rapporteringskrav i noterne. Da Carlsberg aflægger efter den funktionsopdelte resultatopgørelse, vil der i det følgende blive foretaget en analyse af, hvordan denne ændring til oplysningskravene reelt vil påvirke selskabet. Denne note skal i høj grad imødekomme en af de tre baggrunde for IFRS 18 som er følgende:

- Nogle virksomheder giver ikke detaljeret nok information, og vigtig information bliver ofte skjult.

Informationen, som skal fremgå af noten, vil for mange virksomheder allerede fremgå af særskilte steder i årsrapporten, hvorfor disse virksomheder kun skal samle informationen i en note. Dog vil nogle virksomheder have aggregeret denne information i de forskellige funktioner i en sådan grad, at informationen ikke kan læses i årsrapporten.

7.6.1 Nedskrivninger på lageret

Ved analyse af Carlsberg bemærkes det indledningsvist, at information om nedskrivning på lageret er aggregeret i en sådan grad, at det ikke er oplyst i Carlsbergs årsrapport, hvorfor det ikke er muligt at opgøre noten eksakt. Der estimeres i stedet en potentiel nedskrivning med udgangspunkt i Carlsbergs konkurrent AB InBev for bedre at kunne udarbejde en fuldstændig note for Carlsberg. AB InBev havde i 2024 et samlet lager på 5.019 mUSD og en nedskrivning på 98 mUSD (2023: 5.583 mUSD lager og 110 mUSD nedskrivning) (AB InBev, 2024, p. 98). Det svarer til en nedskrivningsprocent på 1,95% for 2024 og 1,97% for 2023, hvorfor der antages en lignende nedskrivning for Carlsberg på 1,96%. Carlsbergs lager er 5.953 mDKK i 2024 og 5.811 mDKK i 2023, hvorfor der med en nedskrivningsprocent på 1,96% antages en nedskrivning på ca. 115 mDKK og 114 mDKK for henholdsvis 2024 og 2023.

Selvom beløbet for nedskrivninger på lageret ikke fremgår af årsrapporten, fremgår det, at omkostningen primært er aggregeret i regnskabsposten 'sales and distribution expenses'. Carlsberg anser det som en distributionsomkostning, hvis det skrotes under distributionen, og som en salgsomkostning, hvis salgsforecastet ikke mødes, og produktet dermed må skrotes. Derfor vurderes det, at nedskrivningen på lageret på 115 mDKK i 2024 og 114 mDKK i 2023 skal medtages i noten for artsopdelte omkostninger efter IFRS 18 som en 'sales and distribution expenses'.

7.6.2 Amortisering, afskrivninger og nedskrivninger på anlægsaktiver

I modsætning til nedskrivninger på lageret fremgår amortisering, afskrivninger og nedskrivninger på anlægsaktiver oplyst for hver regnskabspost i en note. I noten er det yderligere specificeret, hvilken andel der relaterer sig til immaterielle anlægsaktiver, og hvilken andel der relaterer sig til materielle anlægsaktiver. Det fremgår dog ikke af noten, hvor meget der relaterer sig til henholdsvis amortisering, afskrivninger og nedskrivninger, og eftersom nedskrivninger kan relatere sig til både immaterielle og materielle anlægsaktiver, er det ikke muligt at læse disse beløb ud af noten.

Amortisation, depreciation and impairment losses				
DKK million	Intangible assets		Property, plant and equipment	
	2024	2023	2024	2023
Cost of sales	50	49	2,521	2,362
Sales and distribution expenses	107	117	1,298	1,190
Administrative expenses	73	68	321	290
Special items	125	125	93	122
Total	355	359	4,233	3,964

Tabel 11 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 129

For at opgøre fordelingen af amortisering, afskrivninger og nedskrivninger skal der skeles til anlægsnoten i Carlsbergs årsrapport sektion 2.2 (se bilag 3). Det fremgår af anlægsnoten, at samlede nedskrivninger på 165 mDKK relaterer sig til immaterielle aktiver, mens 96 mDKK relaterer sig til materielle aktiver. Af nedskrivningerne på immaterielle aktiver vedrører 125 mDKK brands, som i Carlsbergs årsrapport er kategoriseret som Special items og efter IFRS 18-kategorisering i driftskategorien i 'other operating items, net'. De resterende 40 mDKK vedrører blandt andet 'software', 'land use rights' og 'beer delivery rights', som ud fra beskrivelsen forventeligt er fordelt i de ovenstående tre funktioner, da software kan være 'administrative expenses', 'land use rights' kan være 'cost of sales' og 'beer delivery rights' kan være 'sales and distribution expenses'. Der antages følgende fordeling til opstilling af noten: 10

mDKK 'cost of sales', 15 mDKK 'sales and distribution expenses' og 15 mDKK 'administrative expenses'.

Af de 96 mDKK nedskrivninger på materielle aktiver vedrører 93 mDKK Special items og efter IFRS 18-kategorisering i driftskategorien i 'other operating items, net'. De resterende 3 mDKK antages uden yderligere som en del af 'administrative expenses'.

Efter kategorisering af nedskrivninger efterlader det udelukkende amortiseringer på 190 mDKK og afskrivninger på 4.137 mDKK. Fordelingen kan opgøres således på baggrund af ovenstående data:

	Cost of sales	Sales and distribution expenses	Administrative expenses	Other operating items, net	Total
Nedskrivninger	10	15	18 (15+3)	218(125+93)	261
Amortiseringer	40 (50-10)	92 (107-15)	58 (73-15)	0	190
Afskrivninger	2.521	1.298	318 (321-3)	0	4.137
Total	2.571	1.405	394	218	4.588

7.6.3 Personaleomkostninger

Personaleomkostninger er, i lighed med tidligere omkostninger, specificeret i en note fordelt pr. regnskabspost. For regnskabsposterne 'cost of sales', 'sales and distribution expenses' samt 'administrative expenses' er de specificeret i en sådan grad, at de direkte kan medtages i noten for artsopdelte omkostninger efter IFRS 18.

Staff costs are included in the following line items in the income statement		
Cost of sales	3,314	3,075
Sales and distribution expenses	5,888	5,428
Administrative expenses	2,146	2,147
Other operating activities, net	120	107
Financial expenses (pensions)	37	30
Special items (restructurings)	31	48
Net result from discontinued operations	-	606
Total	11,536	11,441

Tabel 12 - Carlsberg Group 2024 - Annual Report p. 168

Der fremgår 120 mDKK vedrørende 'other operating activities, net', men det er ikke specificeret yderligere, hvilke regnskabslinjer i noten. Ud fra arten af omkostninger i noten vurderes

det mest sandsynligt, at lønomkostningerne relaterer sig til 'research centres', hvorfor de kategoriseres i driftskategorien som 'other operating items, net'. 'Financial expenses (pensions)' er en nettoficering af 'interest on plan asset, defined benefit plan' og 'interest expenses on obligations, defined benefit plan', som efter IFRS 18 er kategoriseret i henholdsvis investeringskategorien med 298 mDKK i 'financial income' og finansieringskategorien med -335 mDKK i 'financing expenses'. 'Special items' vedrører restructuring, hvorfor det i noten skal fremgå af driftskategorien i 'other operating items, net' i lighed med de andre omkostninger i 'restructuring projects and provisions'.

Med udgangspunkt i ovenstående kan noten for artsopdelte omkostninger opstilles for Carlsberg:

	Employee benefits	Depreciations	Amortisation	Impairment	Write-downs of inventories	Total
Total amount in the period	-11.536	-4.137	-190	-261	-115	-16.239
Cost of sales	-3.314	-2.521	-40	-10	0	-5.885
Sales and distributions expenses	-5.888	-1.298	-92	-15	-115	-7.408
Administrative expenses	-2.146	-318	-58	-18	0	-2.540
Other operating items, net	-151	0	0	-218	0	-369
Total amount related to operating category	-11.499	-4.137	-190	-261	-115	-16.202
Financial income	298	0	0	0	0	298
Total amount related to investing category	298	0	0	0	0	298
Financing expenses	-335	0	0	0	0	-335
Total amount related financing category	-335	0	0	0	0	-335

Det fremgår klart af den artsopdelte note for Carlsberg, hvordan de specifikke typer af indtægter og omkostninger er medtaget i de forskellige regnskabsposter, så regnskabsbrugeren hurtigt kan få et komplet overblik over dette. Dette hjælper med at opfylde IFRS 18's formål om en mere detaljeret oplysning om arten af indtægter og omkostninger, som indgår i de forskellige regnskabsposter, for at sikre gennemsigtighed og undgå, at vigtig information skjules.

Som tidligere redegjort for, er det ikke sikkert, at konkurrerende virksomheder præsenterer ensformigt, hvorfor det kan være udfordrende for regnskabsbrugere at sammenligne en artsopdelt resultatopgørelse med en funktionsopdelt resultatopgørelse. Med udgangspunkt i noten vil det i højere grad være muligt at sammenligne Carlsbergs regnskab med en konkurrent, som opgør resultatopgørelsen artsopdelt, hvorfor der kan argumenteres for, at noten øger sammenligneligheden.

7.7 Carlsberg - MPM-note

Som fastslået indledningsvist i undersøgelsen, er baggrunden for implementeringen af MPM-noten at:

- Investorer finder ledelsens performancemål nyttige til at analysere og forudsige præstationer, men de er bekymrede over manglende gennemsigtighed i beregningen af disse mål.

De præsenterede regler for opsætning af MPM-note er derfor blevet gennemgået i opgaven, for at identificere hvilke gældende forhold som er væsentlige for opstillingen af sådan en note. Derfor vil følgende afsnit opstille og præsentere sådan en note med afsæt i redegørelsen. Noter vil i forlængelse af tidligere, også tage udgangspunkt i Carlsberg, da det forekommer naturligt, eftersom undersøgelsen tidligere har præsenteret en resultatopgørelse med anvendelse af de obligatoriske og forhåndsdefinerede subtotaler.

Da MPM-noten er et udtryk for ledelsesdefinerede præstationsmål, som er blevet anvendt i års- og delårsrapporter, samt alt anden regnskabsmæssig offentlig præsentation, vil det være Carlsberg selv som vælger, hvordan de kunne opstille sådan en note og med udgangspunkt i en forhåndsdefineret subtotal fra IFRS §118 eller obligatorisk subtotal fra §69. Præsentation af følgende MPM-

note, vil derfor opstilles med udgangspunkt i tidligere subtotaler, som har været karakteristisk og definerende i Carlsbergs regnskabsmæssige kommunikation.

Det vurderes sandsynligt, at Carlsberg i sin kommunikation kunne benytte, sig af det ledelsesdefinerede præstationsmål 'operating profit before special items', som de i forvejen har benyttet i sin resultatopgørelse, som præsenteret i tabel 1. Ligeledes præsenterer de også regnskabsposten 'Special items, net' som vil indgå i beregning, idet det er denne type af regnskabslinjer, som der eksempelvis kunne forventes at blive justeret for. Eftersom Carlsberg ikke må præsentere MPMs i resultatopgørelsen forventes de, at de kunne præsentere 'operating profit before special items' på anden vis, hvorfor noten vil opstilles og opgøres med det udgangspunkt. Det kunne også vurderes sandsynligt, at en virksomhed som Carlsberg, kunne opstille en MPM som viser 'EBITDA før særlig poster', eller andre lignende justerede subtotaler. Med afsæt i præsentationen i deres årsrapport, opstilles en MPM-note på baggrund af førnævnte antagelser, som vurderes reelle på baggrund af nuværende praksis og generelle regnskabsmæssige tendenser.

Jævnfør IFRS 18 §123, vil Carlsberg i præsentationen af sin MPM-note, første skulle definere sin MPM, hvorefter de skal begrunde hvorfor de har medtaget den, og i forlængelse af dette begrunde valget af de respektive regnskabslinjer, som de har modregnet i sin opgørelse fra den IFRS 18 definerede subtotal. Nedenstående definition og begrundelser er derfor opstillet set fra Carlsbergs perspektiv, ligesom noten fortsat tager afsat i talmæssige regnskabslinjer- og poster fra den IFRS 18-opstillede resultatopgørelse.

7.7.1 Regnskabspraksis for Carlsbergs MPM

Subtotalen 'operating profit before special items' er set præsenteret i både ledelsesberetning og anden offentlig kommunikation, hvorfor den defineres i følgende note. Subtotalen tager udgangspunkt i 'operating profit', som er en obligatorisk subtotal (IFRS 18, §69a)

Hensigten med den opstillede MPM er at vise det ordinære driftsresultat, hvor non-recurring driftsomkostninger og -indtægter ikke medtages, så man på sigt har en sammenlignelig indikator af det ordinære driftsresultat. Derfor vil regnskabslinjer tilbageføres som tidligere har været præsenteret som 'special items', hvor usædvanlige omkostninger som 'restructuring project and provisions' og 'impairment of assets and other war-related costs in Ukraine' ikke vurderes som kontinuerlige regnskabslinjer, på baggrund af deres karakteristika. Dette gøres også, selvom nedskrivninger vedrørende krigen i Ukraine har været præsenteret i de seneste tre årsregnskaber, så regnes den ikke som en tilbagevendende forretningsmæssig driftsomkostning, hvorfor den kan indgå som et 'special item'.

Ovenstående overvejelser og beskrivelse af fremgangsmåde, vil skulle sammenfattes og præsenteres i anvendt regnskabspraksis for MPM-noten, som i Carlsbergs tilfælde vil stå præsenteret sammen med noten i disse såkaldte 'sections' som årsregnskabet benytter sig af. Nedenstående tabel viser en afstemning fra IFRS defineret driftsresultat (operating profit) til MPM-totalen 'operating profit before special items', hvor forskellen mellem de to subtotaler, er lig de inkluderede reguleringer, svarende til 893 mDKK.

7.7.2 MPM-beregning

Operating profit (IFRS)	9.595
+ Impairment of brands	125
+ Costs related to acquisitions and disposal of entities etc.	413
+ Restructuring projects and provision	261
- Reversals of provisions made in prior years	-69
+ Impairment of property, plant and equipment	93
+ Impairment of assets and other war-related costs in Ukraine	40
+ Other expenses (special items)	30
Operating profit before special items (Carlsberg)	10.488

Idet MPM-noten viser en tilbageførsel af de omkostninger som vedrører special items, kunne det passende forestilles, at det ledelsesdefineret præstationsmål 'operating profit before special items' stemmer til subtotalen præsenteret i Carlsbergs resultatopgørelse efter IAS 1 gældende regler, som er mindre stringente og generelt mere lempelige. Dette er dog ikke tilfældet, eftersom regnskabslinjer der er brugt til noten, er blevet kategoriseret anderledes efter IFRS 18 og ikke IAS 1 som tidligere, hvorfor det virker modstridende at tilbageføre nogle af regnskabslinjerne. For eksempel kan der argumenteres for, at det ville være misvisende at modregne 'Revaluation gain on step acquisitions of former associates', da denne nu er kategoriseret i investeringskategorien, og dermed bliver præsenteret efter operating profit i resultatopgørelsen. Alle af de ovennævnte regnskabslinjer i noten, tilhører alle driftskategorien, hvorfor det vurderes korrekt modregnet, hvis man tager afsæt i IFRS 18 gældende praksis. Det er netop kategoriseringen af disse omkostninger, som i denne opgørelse af MPM afgør, at det ikke kommer til at stemme fra før. Jævnfør IFRS 18, B134 (b) i-ii må opgørelsen af netop MPM-noten dog godt opstilles ved anvendelse af en anden regnskabspraksis, end den som er brugt til opstillingen.

gen af årsregnskabet. Skulle Carlsberg have benyttet sig af denne mulighed, skulle de dog oplyse dette, ligesom de skal vise beregningsgrundlaget. Ydermere, skulle beregningen afvige fra IFRS-regnskabsstandarderne, skal dette ligeledes oplyses, ligesom beregninger også skal præsenteres. Eftersom der skal tages udgangspunkt i de obligatoriske eller forhåndsdefinerede subtotaler fra IFRS 18, kan det også virke forvirrende eller tvetydigt, hvis en virksomhed skulle benytte sig af anderledes indregning og måling, og dermed afvige fra regnskabspraksis anvendt i resten af årsrapporten. Det er typisk også i virksomheders interesse at præsentere finansiell information på en ensartet måde, ligesom det er hensigten med implementeringen af IFRS 18, hvorfor MPM-noten er opstillet uden ændringer til anvendt regnskabspraksis.

7.7.3 Overvejelser

Afhængig af hvilken tilgang ledelsen anvender til opstilling af sin MPM-note, med afsæt i det ledelsesdefinerede præstationsmål, kan omfanget af antal linjer variere. Vil man i praksis modregne mange regnskabslinjer eller regnskabsposter, kan man benytte sig af principperne for aggregeringer, for at præsentere en mere overskuelig og mindre misledende note. Ovenstående er blot et udtryk for de regnskabslinjer, som er anvendt til at definere MPMen ud fra de linjer som er identificeret og kategoriseret fra tidligere afsnit. Opstiller man flere subtotaler i en MPM-note, kan man også anvende en matrix opstilling, som præsenteret i redegørelsen i figur 4. Dette har dog ikke gjort i Carlsbergs særskilte note, da incitamentet for anvendelse af flere ledelsesdefinerede præstationsmål, ikke har været til stede med udgangspunkt i subtotaler anvendt i resultatopgørelsen præsenteret efter IAS 1. Skulle man opstille en note på baggrund af tidligere kommunikeret finansiell information, ville den sandsynligvis se væsentlig anderledes ud. Dette understreger også vigtigheden af implementeringen af MPM, og hvordan det kan komme til at påvirke virksomheder, som sandsynligvis kommer til at være mere konservative i sin formidling, for at mindske oplysningspligten i regnskabet. Omvendt, kan det være en tryghed for virksomhederne, at de kan kommunikere ledelsesdefinere præstationsmål, som de kan og skal redegøre for hvordan og hvorfor de har opgjort disse, og dermed skabe tillid til regnskabsbrugerne gennem årsregnskabet. Som nævnt, er det også påkrævet, at Carlsberg skal vise ændringen tax-effect samt non-controlling interests, og redegøre for hvordan den er beregnet. Dette er dog ikke tilfældet for den opstillede MPM, da denne ligger forinden disse beregninger.

Skulle Carlsberg ændre hvordan de beregner et ledelsesdefineret præstationsmål, tilføje en ny eller fjerne en tidligere anvendt MPM, skal der oplyses følgende:

- a) En forklaring, der gør det muligt for regnskabsbrugere at forstå ændringen, tilføjjelsen eller ophøret og dens virkninger.
- b) Begrundelsen for ændringen, tilføjjelsen eller ophøret.
- c) Tilpassede sammenligningstal, der afspejler ændringen, tilføjjelsen eller ophøret – medmindre det er upraktisk at gøre dette.

Eftersom MPM-noten er opstillet, hvor 'non-recurring items' er fratrasket, for at vise et såkaldt ordinært driftsresultat, kan man argumentere for, at Carlsberg vil skulle ændre beregningen af deres MPM hver år, eftersom disse omkostninger forventeligt ikke vil være tilbagevendende. Det vil derfor, med stor sandsynlighed, være andre specielle omkostninger som præsenteres i de efterfølgende regnskabsår, som kan have en anden karakter, end de omkostninger som Carlsberg tidligere har fratrasket. I så fald ville Carlsberg følge de tre ovenstående punkter jf. IFRS §124. Omvendt, kan det argumenteres for, at Carlsberg ikke ændrer måden som de opgør deres MPM på, idet karakteren af de regnskabslinjer som de fremtidigt forventer at modregne, fortsat ville kunne placeres under 'special items' og ikke være en tilbagevendende omkostning. Umiddelbart, taler det ikke for, at Carlsberg ville ændre måden som de ville opgøre MPMen på, men nærmere hvilke enkelte regnskabslinjer, som de vælger at modregne. Derfor ville noten ikke præsentere ændret regnskabspraksis, tilpassede sammenligningstal med mere fra år til år, selvom der også foreligger argumenter både for og i mod.

Afslutningsvis, ved vurderingen af om det er upraktisk at tilpasse sammenligningstal, skal virksomhederne anvende kravene i IAS 8, paragraf 50–53. Skulle Carlsberg ikke vælge præsentere sammenligningstal jf. §124c, fordi det vurderes upraktisk eller ikke giver mening at præsentere, skal de ligeledes oplyse det faktum.

8 Konklusion

Afhandlingen vil afslutningsvis opsummere de væsentligste fund identificeret i undersøgelsen, gennem behandling af IAS 1, IFRS 18, forskellen herimellem samt det praktiske eksempel, hvor Carlsberg regnskab blev anvendt. Metodens design, herunder afgrænsningen og de tre undersøgelsesspørgsmål, har haft til hensigt at identificere centrale fund, og dermed bidrage til at konkludere på problemformulering:

Hvordan kommer IFRS 18 til at påvirke virksomheders præsentations- og oplysningskrav?

Baggrunden for indførelsen af IFRS 18 skal findes i de mangler, der er identificeret i IAS 1 – herunder fraværet af klare krav til resultatopgørelsens indhold og struktur, manglende gennemsigthed i ledelsens performancemål samt utilstrækkelig detaljeringsgrad i præsentationen af væsentlig information om arten af indtægter og omkostninger. Disse forhold danner grundlaget for IFRS 18 og udgør samtidig de væsentligste forskelle i forhold til IAS 1.

For at imødekomme de manglende krav til indhold og struktur i resultatopgørelsen efter IAS 1 præsenteres en række krav til kategorisering af indtægter og omkostninger samt aggregeringen heraf i IFRS 18. Disse nye kategorier i resultatopgørelsen er driftskategorien, investeringskategorien, finansieringskategorien, kategorien for indkomstskat og kategorien for ophørte aktiviteter, hvoraf de to sidstnævnte i realiteten ikke medfører ændringer sammenlignet med tidligere.

Investeringskategorien har ikke tidligere eksisteret i noget format under IAS 1, og består af en række indtægter og omkostninger, som tidligere enten har været præsenteret under driftsresultatet eller som finansielle indtægter. Kategorien er overordnet defineret som indtægter og omkostninger fra likvider, associerede virksomheder eller andre aktiver, der genererer afkast uafhængigt af selskabets øvrige aktiver. Med introduktionen af denne kategori bliver det muligt for regnskabsbrugerne at isolere investeringsrelateret aktivitet og foretage en særskilt analyse heraf.

I forlængelse heraf præsenteres finansieringskategorien som en kategori, der nu næsten udelukkende omfatter finansielle omkostninger, eftersom de fleste finansielle indtægter er blevet flyttet til investeringskategorien. Mere præcist skal kategorien isolere indtægter og omkostninger relateret til selskabets finansiering af dets kapitalberedskab, og består derfor primært af renteomkostninger på gæld. Hvis selskabet primært er egenkapitalfinansieret, vil omkostnin-

gerne i denne kategori forventeligt være lavere. Det betyder, at regnskabsbrugerne, ved at ekskludere finansieringskategorien, får et mere retvisende billede af drifts- og investeringskategorierne uden hensyntagen til selskabets kapitalstruktur.

Som følge af de ændringer, præsentationen af investerings- og finansieringskategorien medfører, vil indtægterne og omkostningerne medtaget i driftskategorien ændres markant. Definitionen på denne kategori er alle indtægter og omkostninger, som ikke skal præsenteres i de andre kategorier, hvilket leder til, at en række non-recurring og finansielle (drifts)omkostninger præsenteres sammen med den ordinære drift. Disse forskelligartede indtægter og omkostninger skal dog fortsat aggregeres til en række regnskabsposter, hvorfor der i IFRS 18 er stillet klarere krav til disse regnskabsposters label og aggregering. Den reelle effekt af aggregering og disaggregering, er dog i mindre grad som konsekvens af de nye regler om dette, men i højere grad som følge af reglerne om kategorisering.

Denne kategorisering af indtægter og omkostninger imødekommer den manglende struktur i resultatopgørelsen, hvorfor ændringen medfører, at resultatopgørelsen fremstår mere neutral og sammenlignelig på tværs af virksomheder. Dermed understøtter den i højere grad opfyldelsen af IASBs begrebsramme sammenlignet med tidligere praksis. Ligeledes vil de nye obligatoriske subtotaler 'operating profit or loss', 'profit or loss before financing and income tax' samt 'profit or loss' have same effekt på resultatopgørelsen, da de hænger tæt sammen med de nye kategorier. De nye obligatoriske subtotaler og totaler, samt den udtømmende liste over tilladte subtotaler i IFRS §118, vil påvirke hvilke subtotaler der kan præsenteres i resultatopgørelsen. Tidligere har virksomheder kunnet præsentere en række subtotaler i henhold til IAS 1, hvor eksempelvis non-recurring omkostninger blev ekskluderet. Disse subtotaler kan dog ikke længere indgå i resultatopgørelsen, men skal i stedet præsenteres i noterne som en MPM, såfremt de anvendes i virksomhedens offentlige kommunikation. Virksomhederne er derfor underlagt at skulle præsentere disse MPMs, hvor de først skal definere MPMen, hvorefter begrundelsen for anvendelsen skal præsenteres, og slutteligt skal den afstemmes til subtotaler præsenteret i IFRS 18. Denne ændring skal imødekomme den manglende gennemsigtighed i ledelsens performancemål, som regnskabsbrugere finder relevante, men tidligere ofte har manglet klarhed og konsistens i oplysningerne.

I driftskategorien er det efter IFRS 18 fortsat muligt at præsenterer indtægter og omkostninger efter enten den artsopdelte eller funktionsopdelte metode, men der er i forlængelse heraf yderligere krav til oplysningskravene, hvis den funktionsopdelte metode vælges. Det nye krav skal

ses i forlængelse af en tidligere utilstrækkelig detaljeringsgrad i præsentationen af arten af indtægter og omkostninger, hvorfor der nu kræves en samlet note herfor. Af noten skal totalen for hver af afskrivninger, amortiseringer, personaleomkostninger, nedskrivninger på anlæg og lager fordeles på de regnskabsposter det vedrører.

På baggrund af ovenstående centrale fund kan det konkluderes, at IFRS 18 indebærer en væsentlig reform af virksomheders præsentations- og oplysningskrav. Gennem en systematisk omstrukturering af resultatopgørelsen, herunder introduktionen af nye kategorier, obligatoriske subtotaler og udvidede noteoplysninger, formår IFRS 18 at afhjælpe de identificerede svagheder ved IAS 1. Ændringerne til resultatopgørelsen har overordnet den effekt, at kravene efter IFRS 18 er mere stringente end tidligere i forhold til, hvordan ledelsen præsenterer indtægter og omkostninger. Overordnet fremmer IFRS 18 øget neutralitet og sammenlignelighed i regnskabsaflæggelsen som reducerer ledelsens indflydelse på subtotalerne. IFRS 18 må derfor anses for at påvirke præsentations- og oplysningskrav i retning af en mere kvalitativ resultatopgørelse som defineret i IASBs begrebsramme. Sammen med de ovenstående identificerede ændringer fra IAS 1 til IFRS 18, besvarer det samlet afhandlingens problemformulering, på hvordan virksomheders præsentations- og oplysningskrav påvirkes.

9 Perspektivering

I forlængelse af konklusionens opsummering af undersøgelsens centrale fund, hvor fokus var på at undersøge IFRS 18's påvirkning på virksomheder, kunne det være nærliggende ligeledes at undersøge regnskabsbrugernes påvirkning af IFRS 18. Det var netop regnskabsbrugernes behov, som dannede grundlag for udarbejdelsen af den nye regnskabsstandard, hvorfor det vurderes yderst relevant at undersøge regnskabsbrugernes påvirkning, som følge heraf.

Implementeringen af IFRS 18 markerer et væsentligt skridt i udviklingen af den finansielle rapportering, særligt med henblik på at forbedre regnskabsbrugernes beslutningsgrundlag. Ved at introducere en mere struktureret og ensartet præsentation af resultatopgørelsen, herunder nye subtotaler og en klarere opdeling af virksomhedens aktiviteter, imødekommer standarden et længe udtrykt behov for øget gennemsigtighed og sammenlignelighed.

Med afsæt i regnskabsbrugernes mulighed for at nemmere sammenholde regnskaber, herunder særligt resultatopgørelser og relevante subtotaler, på tværs af forskellige virksomheder, er det nærliggende at antage at regnskabsbrugerne på sigt, i højere grad vil perspektivere til anden regnskabspraksis. Derfor kunne det være relevant at undersøge, hvordan regnskaber og finansielle performancemål præsenteret efter IFRS 18 kan sammenholdes med anden GAAP. Det kan eksempelvis være relevant at se på, om der er ligheder, i hvilken grad de er sammenlignelige, eller om der er andre forhold, man bør overveje. Ser man fra et investorperspektiv, er det typisk børsnoterede virksomheders regnskaber som analyseres, da de er tilgængelige at handle med for den almindelige investor. Europæiske børsnoterede selskaber aflægger alle efter IFRS regnskabsstandarderne, hvorfor en sammenligning til eksempelvis ÅRL eller anden lokal GAAP vil være mindre relevant, da årsregnskaber aflagt efter lokal GAAP, ikke er tilgængelig for handel på børsmarkederne. Parallellen hertil, vil typisk i stedet være US GAAP, da investering i amerikanske virksomheder og aktieindekser i forvejen er meget populært. Derfor kunne en særskilt undersøgelse, hvor man sammenholder information præsenteret efter henholdsvis IFRS og US GAAP, være relevant at undersøge. Selvom IFRS 18 i høj grad, opnår sin hensigt ved erstatningen af IAS 1, vil den på sigt måske i mindre grad være relevant, hvis investorer i højere grad er interesseret i at sammenholde den væsentligste information med amerikanske virksomheder, som aflægger regnskaber efter et andet regnskabsframework. Det virker dog bemærkelsesværdigt, hvis IASB skulle have udstedt en ny regnskabsstandard, hvor der ikke er flere lighedspunkter til US GAAP, som må vurderes at være særlig relevant. På den måde, ville europæiske virksomheder også blive mere relevante for amerikanske investorer,

da broen mellem USA og Europa regnskabsmæssigt, dermed ville blive mindre, såfremt IFRS 18 og US GAAP skulle have lighedstræk. Dette understreger også, hvor relevant sådan en undersøgelse kunne være, for at identificere ligheder, forskelle og andre væsentlige nedslagspunkter, som regnskabsbrugere bør være opmærksomme på.

Samtidig må det også anerkendes, at overgangen til IFRS 18 kan medføre udfordringer, ikke mindst for regnskabsbrugere, der skal vænne sig til nye kategorier og subtotaler. I en overgangsperiode kan dette skabe usikkerhed og fortolkningsvanskeligheder, særligt for mindre erfarne investorer, ligesom det også kan påvirke virksomhedernes fortolkning og dermed endegyldigt påvirke præsentationen af deres års- og delårsrapporter. Det understreger behovet for oplysning og vejledning, så regnskabsbrugerne kan udnytte de nye oplysninger effektivt.

Ikrafttrædelsen af IFRS 18 åbner altså op for nye forskningsspørgsmål. Hvordan vil regnskabsbrugerne faktisk reagere på de nye præsentationskrav? Vil det føre til ændringer i investeringsadfærd? Og hvordan vil virksomhederne tilpasse deres kommunikationsstrategier? Disse spørgsmål peger også på behovet for yderligere undersøgelse, som kan belyse de langsigtede konsekvenser af standardens implementering.

10 Litteraturliste

Carlsberg Group 2024 – Annual Report

- Kan tilgås på: https://www.carlsberggroup.com/media/zzfbaaxn/carlsberg-breweries-group_2024-annual-report.pdf

10.1 Regnskabsstandarder

IAS 1 - Presentation of Financial Statements

- Kan tilgås på: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2022/issued/part-a/ias-1-presentation-of-financial-statements.pdf?bypass=on>

IFRS 18 – Presentation and Disclosure in Financial Statements

- Kan tilgås på: <https://efrag-website.azurewebsites.net/Assets/Download?assetUrl=%2Fsites%2Fwebpublishing%2FProject%20Documents%2F2102021338185228%2Fifrs18%20-%20primary%20financial%20statements.pdf&AspxAutoDetectCookieSupport=1>

10.2 Lovsamlinger

Revisorloven

Årsregnskabsloven

10.3 Artikler, bøger og publikationer

AB InBev, 2024. *Annual Report 2024*. Available at: <https://www.ab-inbev.com/news-media/news-stories/ab-in-bev-2024-annual-report> [Accessed 1 May 2025].

Ball, R. & Brown, P., 1968. An empirical evaluation of accounting income numbers. *Journal of Accounting Research*, 6(2), pp.159–178.

Barton, J., Hansen, T.B. & Pownall, G., 2010. Which performance measures do investors around the world value the most—and why? *The Accounting Review*, 85(3), pp.753–789.

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (eds.), 2010. *Kvalitative metoder – En grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag. ISBN: 9788741252551.

Cole, V., Branson, J. & Breesch, D., 2013. Determinants Influencing the IFRS Accounting Policy Choices of European Listed Companies. SSRN. Available at: <https://ssrn.com/abstract=2217498> [Accessed 25 May 2025].

Deloitte, 2024a. *IAS 1 — Presentation of Financial Statements*. IAS Plus. Available at: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias1> [Accessed 02 March 2025].

Deloitte, 2024b. IFRS 18 – Præsentation og oplysninger i regnskaber: Ledelsesdefinerede resultatmål. April 2024. Available at: <https://www.deloitte.com/dk/en/services/audit-assurance/perspectives/ifrs-18-praesentation-og-oplysninger-i-regnskaber.html> [Accessed 25 May 2025]

EY, 2018. Applying IFRS: Alternative Performance Measures. October 2018. Available at: <https://www.ey.com/content/dam/ey-unified-site/ey-com/en-gl/technical/ifrs-technical-resources/documents/ey-apply-apm-october-2018-2.pdf> [Accessed 18 March 2025].

Grant Thornton, 2024. Get Ready for IFRS 18 – Presentation and Disclosure in Financial Statements. Available at: <https://www.grantthornton.global/globalassets/1.-member-firms/global/insights/insight-content-blocks-and-media/ifrs/ifrs-18/get-ready-for-ifrs-18.pdf> [Accessed 1 February 2025].

IASB, 2016. IASB Work Plan 2017–2021: Feedback Statement on the 2015 Agenda Consultation. London: IFRS Foundation. Available at: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/project/2015-agenda-consultation/educational-materials/2016-feedback-statement.pdf> [Accessed 04 April 2025].

IFRS Foundation, 2021. Conceptual Framework for Financial Reporting. London: IFRS Foundation. Available at: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2021/issued/part-a/conceptual-framework-for-financial-reporting.pdf> [Accessed 25 March 2025].

IFRS Foundation, 2024a. Effects Analysis – IFRS 18 Presentation and Disclosure in Financial Statements. London: IFRS Foundation

IFRS Foundation, 2024b. IFRS 18: Management-defined Performance Measures – Webinar Slides. Available at: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/ifrs-18/mpm-webinar-slides.pdf> [Accessed 19 February 2025].

Karnov Group, 2025. IAS 1 – Præsentation af årsregnskaber (kommenteret). Karnov Online. Available at: <https://www.karnovgroup.dk> [Accessed 5 February 2025].

KPMG, 2024. First Impressions: IFRS 18 – Presentation and Disclosure in Financial Statements. Available at: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/xx/pdf/ifrg/2024/isg-first-impressions-presentation-and-disclosure-ifrs-18.pdf> [Accessed 1 February 2025]

Larsen, A. & Rasmussen, R.Y., 2022. *Juridisk metode for revisorer*. 1. udg. København: Djøf Forlag.

Ritzau, 2024. *Investorer har fået appetit på investeringsfonde*. TV 2 Nyheder, 7 May. Available at: <https://nyheder.tv2.dk/penge/2024-05-07-investorer-har-faaet-appetit-paa-investeringsfonde> [Accessed 22 April 2025].

Papa, V., Peters, S.J. & Schacht, K., 2016. Bridging the Gap: Ensuring Effective Non-GAAP and Performance Reporting. Charlottesville, VA: CFA Institute.

11 Bilag

11.1 Artsopdelt note

	Personale- omkostnin- ger	Afskriv- ninger	Amortise- ringer	Nedskriv- ninger på anlæg	Nedskriv- ninger på lager	Total
Produktions- omkostninger						
Salg og distributi- onsomkostninger						
Forsknings og ud- viklingsomkost- ninger						
Administrations- omkostninger						
Total driftskatego- rien						
Investerings- ejendomme						
Total investerings- kategorien						

11.2 Overblik over aggregering af regnskabslinjer

Regnskabsposter	Regnskabspost i resultatopgørelsen	Beløb
Driftskategorien:		
Revenue	Revenue	75.011
Cost of sales	Uændret	-40.631
Sales and distributions expenses	Uændret	-19.242
Administrative expenses	Uændret	-4.381
Gains and losses on disposal of property, plant and equipment and intangible assets	Other operating items, net	44
Research Centres	Other operating items, net	-142
Other	Other operating items, net	100
Impairment of brands	Other operating items, net	-125
Costs related to acquisitions and disposal of entities etc.	Other operating items, net	-413
Restructuring projects and provision	Other operating items, net	-261
Reversals of provisions made in prior years	Other operating items, net	69
Impairment of property, plant and equipment	Other operating items, net	-93
Impairment of assets and other war-related costs in Ukraine	Other operating items, net	-40
Other expenses (special items)	Other operating items, net	-30
foreign exchange gains	Other operating items, net	89
reversal of impairments of financial assets	Other operating items, net	5
Other (financial net)	Financial operating expenses	-157
Fair value adjustment losses	Financial operating expenses	-80
Bank Fee	Financial operating expenses	-178
Monetary gain on hyperinflation restatement	Other operating items, net	50
Operating profit: (sum af kategorien)		9.595
Investeringskategorien:		
Real Estate	Investment income	18
On-Trade loans	Investment income	18
Share of profit after tax of associates	Uændret	616

Revaluation gain on step acquisitions of former associates	Investment income	440
Impairment of non-current assets in Cambodia and Tibet	Investment income	-66
Interest income	Financial income	408
Foreign exchange gains	Financial income	50
Sum af kategorien		1.484
Profit before financing and income taxes		11.079
Finansieringskategorien:		
Interest expenses	Financing expenses	-1.060
Capitalised financial expenses	Financing expenses	12
foreign exchange gains	Financing expenses	50
interest expenses on obligations, defined benefit plan	Financing expenses	-335
Interest on plan assets, defined benefit plan	Financing expenses	298
interest expense, lease liabilities	Financing expenses	-57
Sum af kategorien		-1.092
Profit before tax		9.987
Income taxes		-1.982
Profit from continuing operations		8.005
Net result from discontinued operations		2.258
Profit for the period		10.263

11.3 Sektion 2.2 – Carlsberg anlægsnote

SECTION 2.2 INTANGIBLE ASSETS AND PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT										
DKK million	Intangible assets					Property, plant and equipment				Asset base
	Goodwill	Brands	Other intangible assets	Total	Land and buildings	Plant and machinery	Other equipment, fixtures and fittings	Total	Total	
2024										
Cost										
Cost at 1 January	40,621	11,982	4,852	57,455	18,453	27,571	14,644	60,668	118,123	
Acquisition of entities	1,313	-	-	1,313	61	44	6	111	1,424	
Additions, including right-of-use assets	-	30	334	364	612	2,907	2,324	5,843	6,207	
Disposal and deconsolidation of entities	-205	-219	-2	-426	-49	-180	-10	-239	-665	
Disposals	-	-45	-61	-106	-137	-184	-1,376	-1,697	-1,803	
Transfers	-	-	-	-	667	-788	121	-	-	
Hyperinflation restatement	1,680	112	-	1,792	405	907	596	1,908	3,700	
Foreign exchange adjustments etc.	565	125	45	735	119	201	46	366	1,101	
Cost at 31 December	43,974	11,985	5,168	61,127	20,131	30,478	16,351	66,960	128,087	
Amortisation, depreciation and impairment losses										
Amortisation, depreciation and impairment losses at 1 January	2,306	2,280	3,769	8,355	8,482	17,595	10,186	36,263	44,618	
Disposal and deconsolidation of entities	-	-	-1	-1	-17	-80	-8	-105	-106	
Disposals	-	-45	-61	-106	-123	-169	-1,267	-1,559	-1,665	
Amortisation and depreciation	-	14	176	190	800	1,339	1,998	4,137	4,327	
Impairment losses	-	125	40	165	30	43	23	96	261	
Transfers	-	-	-	-	1	26	-27	-	-	
Hyperinflation restatement	-	-	-	-	109	459	352	920	920	
Foreign exchange adjustments etc.	50	65	22	137	6	112	40	158	295	
Amortisation, depreciation and impairment losses at 31 December	2,356	2,439	3,945	8,740	9,288	19,325	11,297	39,910	48,650	
Carrying amount at 31 December	41,618	9,546	1,223	52,387	10,843	11,153	5,054	27,050	79,437	
Right-of-use assets included at 31 December										
Amortisation and depreciation	-	-	-	-	273	26	294	593	593	
Carrying amount at 31 December	-	-	-	-	1,275	112	661	2,048	2,048	